

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра податкового менеджменту та фінансового моніторингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Облік і аудит в державному секторі»

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Форма навчання: очна (денна), заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

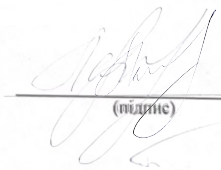
здобувача

Чумак Анни Валеріївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

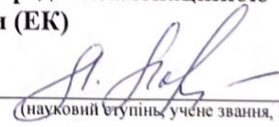
Науковий керівник:

к.е.н., доцент Ларікова Т.В.
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з
атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри:

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

Київ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет обліку та податкового менеджменту
Кафедра податкового менеджменту та фінансового моніторингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Облік і аудит в державному секторі

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи (гарант)
освітньо-професійної програми
Кіндрацька Л.М.

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«___» _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
Ловінська Л.Г.

(ініціали, прізвище)

«22» вересня 2023 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Чумак Анни Валеріївни
на другому (магістерському) рівні денної
форми навчання

на підготовку кваліфікаційної магістерської роботи

на тему: «ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Тему затверджено наказом ректора Університету від «08» вересня 2023 р. №1485-ст

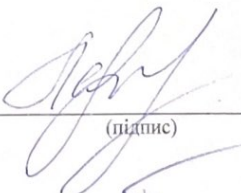
Кваліфікаційна магістерська робота виконується на матеріалах

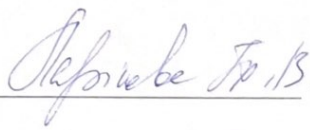
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

План кваліфікаційної магістерської роботи

Розділ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ
Розділ 2	ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
1. Розділ 3	АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
2.	
Об'єкт дослідження:	фінансові активи бюджетних установ
Предмет дослідження:	сукупність організаційних та методичних положень обліково-аналітичного забезпечення фінансових активів бюджетних установ.
Мета магістерської дипломної роботи:	дослідити методичні та організаційні положення обліково-аналітичного забезпечення фінансових активів в бюджетній установі на прикладі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
Конкретні завдання, які студент повинен виконати для досягнення поставленої мети:	
У розділі 1	Поняття та класифікація фінансових активів в бюджетних установах. Порядок визнання, оцінки та відображення на рахунках бухгалтерського обліку фінансових активів бюджетних установ. Нормативно-правове забезпечення обліку фінансових активів в бюджетних установах
У розділі 2	Особливості облікового забезпечення руху грошових коштів та їх еквівалентів в бюджетних установах. Методологічні засади обліку дебіторської заборгованості бюджетних установ. Напрямки розвитку облікового забезпечення фінансових активів бюджетних установ.
У розділі 3	Аналітичне забезпечення фінансових активів та їх вплив на управління бюджетної установи. Аналіз фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана. Шляхи удосконалення аналізу фінансових активів бюджетних установ.

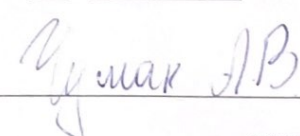
Завдання підготував
науковий керівник

(підпис)

«__» _____ 2023 р.

Завдання одержав
здобувач

(підпис)

«__» _____ 2023 р.

В і д г у к
про кваліфікаційну магістерську роботу здобувача
факультету обліку та податкового менеджменту
освітньо-професійної програми
«Облік і аудит в державному секторі»
Чумак Анни Валеріївни
на тему **«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ БЮДЖЕТНИХ
УСТАНОВ »**

Актуальність теми. Розвиток державного сектору економіки країни вимагає якісно нового рівня побудови фінансової системи в Україні, пошуку нової моделі, яка б забезпечувала нормальний розвиток діяльності бюджетних установ. Грошові кошти та дебіторська заборгованість як складові фінансових активів є важливими елементами ефективної діяльності бюджетних установ. Питання підвищення ефективності управлінських рішень у сфері використання грошових ресурсів та аналізу стану дебіторської заборгованості потребує комплексного та системного вирішення, що можна досягнути за рахунок налагодженої системи обліково-аналітичного забезпечення. Якісна інформаційна база, яку продукує система обліково-аналітичного забезпечення, дозволить ефективно управляти грошовими коштами та дебіторською заборгованістю, що забезпечить практичні потреби управлінського персоналу.

Враховуючи вищезазначене, обрана тема кваліфікаційної магістерської роботи «Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими активами бюджетних установ» є актуальною і потребує концептуального дослідження.

2. *Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи:* в роботі проведено дослідження щодо визначення поняття «фінансові активи» та уточнено їх класифікаційні ознаки. В результаті аналізу нормативно-правової бази щодо обліку фінансових активів виявлені прогалини та визначені шляхи їх вирішення. Узагальнено напрямки удосконалення облікового забезпечення фінансових активів бюджетних установ в частині документального оформлення обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості. Автором поведене глибоке аналітичне дослідження фінансових активів, узагальнено та застосовано методику прогнозування величини дебіторської заборгованості за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

3. *Наявність самостійних розробок автора:* часткова розробка документального оформлення господарських операцій пов'язаних із фінансовими активами; удосконалення методики прогнозування величини

дебіторської заборгованості за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

4. *Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій:* в частині документального оформлення запропоновано створити окремий меморіальний ордер № 4а «Накопичувальна відомість за простроченими та безнадійними розрахунками з дебіторами»; запропоновано створення синтетичного рахунку «Резерв сумнівних боргів» для зменшення навантаження на рахунок бухгалтерського обліку 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису»; удосконалено методику прогнозування величини дебіторської заборгованості за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

5. *Наявність недоліків:*

– в роботі помічені несуттєві орфографічні помилки, що не впливає на загальне позитивне враження роботи;

6. *Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи та її допущення до захисту перед ЕК:* результатом дослідження кваліфікаційної магістерської роботи є досягнення мети та виконання поставлених завдань. Кваліфікаційна магістерська робота виконувалася із дотриманням графіку підготовки і є самостійним науковим дослідженням. З урахуванням вищезазначеного, рекомендую кваліфікаційну магістерську роботу Чумак А.В. до захисту перед ЕК з попередньою оцінкою 70 балів.

7. Результати перевірки на наявність академічного плагіату: схожість 27,8%.

Науковий керівник
к.е.н., доцент,
кафедри податкового менеджменту
та фінансового моніторингу

Тетяна ЛАРИКОВА

«7» грудня 2023

Рецензія

на кваліфікаційну магістерську роботу

здобувача вищої освіти

Чумак Анни Валеріївни

**Тема: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ**

Актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи і доцільність її розроблення. В сучасних умовах функціонування державного сектору особливу увагу необхідно приділяти фінансовим активам. Діяльність бюджетних установ безпосередньо пов'язана із розрахунковими операціями, зокрема рух грошових коштів в національній та іноземній валюті, довгострокова та поточна дебіторська заборгованість. Бюджетним установам необхідно здійснювати ефективне управління фінансовими активами, що можливо реалізувати на основі якісної інформаційної бази, яку продукує система обліково-аналітичного забезпечення. Це і зумовлює актуальність обраної теми кваліфікаційної магістерської роботи.

Якість проведеного дослідження. Кваліфікаційна магістерська робота добре структурована, усі питання висвітлені у логічній послідовності. Робота наповнена достатньою кількістю таблиць і рисунків, що свідчить про високий рівень роботи.

Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи Автором проведено великий обсяг роботи, який дозволив отримати виважені, обґрунтовані висновки, які можуть бути використані у практичній діяльності бюджетних установ. Узагальнені результати є достатньо аргументованими згідно з опрацьованою інформацією.

Зауваження Робота містить несуттєві орфографічні помилки, що не впливає на загальне позитивне враження

Практична значимість висновків і рекомендацій полягає в частині розробки документального оформлення, запропоновано створити окремий меморіальний ордер № 4а «Накопичувальна відомість за простроченими та безнадійними розрахунками з дебіторами»; запропоновано створення синтетичного рахунку «Резерв сумнівних боргів» для зменшення навантаження на рахунок бухгалтерського обліку 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису»; удосконалено методику прогнозування величини дебіторської заборгованості за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

Головний бухгалтер
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана

Людмила ГОРЕЛІКОВА

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 97 сторінок, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 90 сторінках друкованого тексту. Робота містить 19 таблиць, 20 рисунків, список використаних джерел з 66 найменувань, додатки.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Об'єктом дослідження є фінансові активи бюджетних установ.

Предметом дослідження є організаційні та методичні положення обліку та аналізу фінансових активів бюджетних установ.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є узагальнення існуючого досвіду обліково-аналітичного забезпечення фінансових активів в бюджетній установі на прикладі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (далі-КНЕУ імені Вадима Гетьмана) і розробка заходів щодо їх вдосконалення.

Для досягнення мети даної роботи необхідно вирішити ряд завдань:

- визначити поняття та класифікація фінансових активів в бюджетних установах;
- окреслити порядок визнання, оцінки та відображення на рахунках бухгалтерського обліку фінансових активів бюджетних установ;
- проаналізувати нормативне та інформаційне забезпечення обліку фінансових активів в бюджетних установах;
- окреслити організація обліку фінансових активів бюджетних установ;
- визначити методичні засади обліку фінансових активів бюджетних установ;
- узагальнити напрямки покращення облікового забезпечення фінансових активів бюджетних установ;
- описати аналітичне забезпечення фінансових активів та їх вплив на управління бюджетної установи;
- провести аналіз фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана;
- узагальнити пропозиції щодо покращення проведення аналізу фінансових активів

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в розробці науково-обґрунтованих теоретичних підходів, принципів з обліково-аналітичного забезпечення фінансовими активами, зокрема: запропоновано створити окремий меморіальний ордер № 4а «Накопичувальна відомість за простроченими та безнадійними розрахунками з дебіторами»; запропоновано створення синтетичного рахунку «Резерв сумнівних боргів» для зменшення навантаження на рахунок бухгалтерського обліку 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та здійснення достовірної оцінки дебіторської заборгованості; запропоновано запроваджувати методику прогнозування величини дебіторської заборгованості за допомогою кореляційно-регресійного аналізу, досліджувати взаємозв'язок дебіторської заборгованості з поточними зобов'язаннями для обґрунтування системи управління дебіторською заборгованістю. В результаті аналізу отримана модель регресії дала можливість КНЕУ імені Вадима Гетьмана отримувати прогнозні дані стосовно розміру поточних зобов'язань залежно від зміни значень дебіторської заборгованості.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2022 – 2023.

Рік захисту роботи – 2023.

Ключові слова: фінансові активи, фінансові інструменти, грошові кошти, дебіторська заборгованість, облік, аналіз, бюджетні установи.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ.....	7
1.1. Поняття та класифікація фінансових активів в бюджетних установах	7
1.2. Порядок визнання, оцінки та відображення на рахунках бухгалтерського обліку фінансових активів бюджетних установ.....	15
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку фінансових активів в бюджетних установах.....	25
РОЗДІЛ 2. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ на прикладі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана	32
2.1. Особливості облікового забезпечення руху грошових коштів та їх еквівалентів в бюджетних установах.....	32
2.2. Методологічні засади обліку дебіторської заборгованості бюджетних установ.....	44
2.3. Напрямки розвитку облікового забезпечення фінансових активів бюджетних установ	50
РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ на прикладі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана	60
3.1. Аналітичне забезпечення фінансових активів та їх вплив на управління бюджетної установи	60
3.2. Аналіз фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана	65
3.3. Шляхи удосконалення аналізу фінансових активів бюджетних установ..	75
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
ДОДАТКИ.....	93

ВСТУП

Актуальність дослідження. В сучасних розвинених ринкових відносинах особливу увагу приділяється поняттям фінансових активів. Фінансово-господарська діяльність бюджетної установи є основою розрахункових операції, внаслідок яких, виникають операції, пов'язані із рухом грошових коштів в національній та іноземній валюті, довгостроковою та поточною дебіторською заборгованістю, тощо. Суб'єктам необхідно здійснювати ефективне управління фінансовими активами, сприяти постійному їх зменшенню та ефективно управляти простроченою дебіторською заборгованістю.

В умовах сьогодення одним з найбільш складних і спірних питань є облік фінансових активів, що пов'язано із загостренням проблемних аспектів неплатежів до бюджету. Господарюючі суб'єкти державного сектору передусім вирішують власні проблеми замість виконання фінансових платіжних зобов'язань перед партнерами. На сьогоднішній день, особливо актуальним стоїть проблема дослідження особливостей первісного визнання, оцінки, зменшення корисності фінансових активів та відображення достовірної інформації у фінансовій звітності бюджетних установ. Варто зазначити, облік фінансових активів в частині руху грошових коштів та дебіторської заборгованості суб'єктів державного сектору має галузеву специфіку, яка пов'язана зі сферою діяльності бюджетної установи, змінами в законодавстві, специфікою відображення розрахункових операції, тощо.

Відсутність належної системи обліково-аналітичного забезпечення фінансових активів суб'єктів державного сектору ускладнює платіжну кризу, приводить до несвоєчасної оплати за заборгованістю, простроченню платежів. Зважаючи на вищезазначене, обрана тема дослідження є актуальною й затребувана на практиці.

Питання методики та організації обліку фінансових активів установ державного сектору перебувають у колі наукових інтересів та висвітлені у наукових публікаціях українських і зарубіжних вчених, зокрема, таких як П.Й

Атамас, І.Д. Бенько, Ф.Ф. Бутинець, Р.Т. Джога, С.В. Свірко, С.В.Сисюк, В.В. Сопко, Н.І. Сушко, Л.Г. Ловінська, Н.М. Хорунжак, О.О. Чечуліна. В науковій та навчальній літературі питанням обліку й аналізу грошових коштів та дебіторської заборгованості як об'єктів фінансових активів приділяється багато уваги. Це пов'язано з їх вагомістю в діяльності бюджетних установ. Попри це є ще можливості й шляхи оптимізації витрачання бюджетних коштів саме через удосконалення обліково-аналітичного забезпечення фінансовими активами.

Мета і завдання дослідження Метою роботи є узагальнення існуючого досвіду обліково-аналітичного забезпечення фінансових активів в бюджетній установі на прикладі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (далі – КНЕУ імені Вадима Гетьмана) і розробка заходів щодо їх вдосконалення.

Для досягнення мети даної роботи необхідно вирішити ряд завдань:

- визначити поняття та класифікація фінансових активів в бюджетних установах;
- окреслити порядок визнання, оцінки та відображення на рахунках бухгалтерського обліку фінансових активів бюджетних установ;
- проаналізувати нормативне та інформаційне забезпечення обліку фінансових активів в бюджетних установах;
- окреслити організація обліку фінансових активів бюджетних установ;
- визначити методичні засади обліку фінансових активів бюджетних установ;
- узагальнити напрямки покращення облікового забезпечення фінансових активів бюджетних установ;
- описати аналітичне забезпечення фінансових активів та їх вплив на управління бюджетної установи;
- провести аналіз фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

– узагальнити пропозиції щодо покращення проведення аналізу фінансових активів бюджетних установ.

Об'єктом дослідження є фінансові активи бюджетних установ.

Предметом дослідження є організаційні та методичні положення обліку та аналізу фінансових активів бюджетних установ.

Методи дослідження: У процесі роботи над темою дослідження застосовувалися різні економічні методи: (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування, конкретизація), так і емпіричні (документування, розрахунково аналітичні та балансова-звітні прийоми). Також застосовувалися методи теоретичного узагальнення і порівняння – для розкриття економічного змісту фінансових активів; комбінованого і системного підходу – для аналізу якості обліку фінансових активів та розроблення методичного підходу до класифікації в системі управління бюджетною установою; методи формалізації – для використання концептуальних основ обліку і аналізу фінансових активів бюджетних установ; абстрактно-логічні – для редагування теоретичних висновків і узагальнень.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в розробці науково-обґрунтованих теоретичних підходів, принципів з обліково-аналітичного забезпечення фінансовими активами, зокрема: запропоновано створити окремий меморіальний ордер № 4а «Накопичувальна відомість за простроченими та безнадійними розрахунками з дебіторами»; запропоновано створення синтетичного рахунку «Резерв сумнівних боргів» для зменшення навантаження на рахунок бухгалтерського обліку 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та здійснення достовірної оцінки дебіторської заборгованості; запропоновано запроваджувати методику прогнозування величини дебіторської заборгованості за допомогою кореляційно-регресійного аналізу, досліджувати взаємозв'язок дебіторської заборгованості з поточними зобов'язаннями для обґрунтування системи управління дебіторською заборгованістю. В результаті

аналізу отримана модель регресії дала можливість КНЕУ імені Вадима Гетьмана отримувати прогностні дані стосовно розміру поточних зобов'язань залежно від зміни значень дебіторської заборгованості.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою кваліфікаційної магістерської роботи були періодичні публікації, наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів, присвячені темі обліку фінансових активів бюджетних установ, нормативно-правова база у цій сфері, дані мережі Інтернет, фінансово звітність Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

1.1. Поняття та класифікація фінансових активів в бюджетних установах

Розвиток державного сектору економіки країни вимагає якісно нового рівня побудови фінансової системи в Україні, пошуку такої моделі, яка би забезпечувала нормальний розвиток усіх суб'єктів господарювання та управління. Саме тому виникає необхідність дослідження поняття «фінансові активи» із загальноекономічної та облікової точок зору. На сьогоднішній день в економічній літературі відсутнє чітке визначення поняття «фінансовий актив», тому існує декілька думок щодо того, що саме можна вважати фінансовим активом в цілому та стосовно державного сектору зокрема.

В даному аспекті важливим є розгляд окремих складових даного поняття, тобто «фінанси», «активи» та «ресурси» та підбір визначення, яке би поєднувало у собі ці категорії. Поняття «фінанси» походить від лат. «*fmantia*»- «платіж» і від французького «*finances*», тобто «грошові кошти» [62].

З облікової точки зору, активи – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигід у майбутньому. Актив відображається в балансі за умови, що оцінка його може бути достовірно визначена і очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з його використанням. Відповідно до даного визначення, слід зазначити, що на перший план виходять активи не як матеріальні цінності, а їх вартісний вираз, який відображається в активі балансу та призводить до отримання фінансового результату.

Згідно з НП(С)БО 101 «Подання фінансової звітності» активи установ державного сектору поділяються на нефінансові активи, фінансові активи та витрати майбутніх періодів [37]. Безпосередньо поняття фінансових активів

стосовно установ державного сектору визначає НП(С)БОДС 134 «Фінансові інструменти», згідно з яким фінансові активи відносять до фінансових інструментів [42].

Фінансові активи, у свою чергу, включають дебіторську заборгованість, фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти установ державного сектору та державних цільових фондів, кошти бюджетів та інших клієнтів, інші фінансові активи. Актив відображається в балансі за умови, що оцінка його може бути достовірно визначена і очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з його використанням. Активи, як об'єкт управління, для виконання своїх функцій, повинні відповідати певним характеристикам, зокрема:

- активи є економічними ресурсами, які використовуються в процесі діяльності установи, організації;
- активи є майновими цінностями, створеними за рахунок певних джерел фінансування;
- до активів відносяться лише ті економічні ресурси, які повністю контролюються установою, організацією;
- активи є ресурсами, що приносять дохід (економічну вигоду);
- активи, що використовуються в процесі діяльності, знаходяться у процесі постійного обігу;
- використання активів пов'язане з фактором часу та ризику.

Фінансові активи включають:

- грошові кошти, не обмежені для використання, та їх еквіваленти;
- дебіторську заборгованість, не призначену для перепродажу;
- фінансові інвестиції, що утримуються до погашення;
- фінансові активи, призначені для перепродажу;
- інші фінансові активи.

У глосарії Національного банку України зазначено, що фінансовий актив (financial asset) це: грошові кошти та їх еквіваленти; контракт, що надає право

отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства; контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах; інструмент власного капіталу іншого підприємства. Таке пояснення відповідає визначенню, наведеному національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 134 «Фінансові інструменти» [42].

Фінансовий актив – це:

- а) грошові кошти та їх еквіваленти;
- б) контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив;
- в) контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами на потенційно вигідних умовах;
- г) інструмент власного капіталу суб'єкта господарювання [42].

Фінансові активи включають: грошові кошти, не обмежені для використання, та їх еквіваленти; дебіторську заборгованість, не призначену для перепродажу; фінансові інвестиції, що утримуються до погашення; фінансові активи, призначені для перепродажу; інші фінансові активи.

Класифікація фінансових активів в бюджетних установах узагальнено на рис.1.1. Економічна сутність цих понять визначена у НП(С)БОДС.

Відповідно до НП(С)БОДС 101 грошові кошти – це готівка, кошти на рахунках в органах Державного казначейства України, у банках та депозити до запитання. Еквіваленти грошових коштів - короткострокові, високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості [37].

Відповідно до НП(С)БОДС 133 «Фінансові інвестиції» фінансові інвестиції – це активи, які утримуються (контролюються) суб'єктом державного сектору з метою отримання економічних вигід від їх володіння [41].

Рисунок 1.1. – Класифікація фінансових активів в бюджетних установах

Джерело: сформовано автором за інформацією [37; 41]

Поняття дебіторської заборгованості визначено в Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.04.2014 № 372 (далі - Порядок №372), де наведено три поняття:

- дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів установи на певну дату;
- дебіторська заборгованість, строк позовної давності якої минув,
- дебіторська заборгованість, що обліковується після закінчення терміну позовної давності [48].

Аналіз літературних джерел дає підстави переконатись, що існує безліч різних визначень грошових коштів, дебіторської заборгованості та фінансових інвестицій. Тому спочатку проаналізуємо сутність та класифікацію грошових коштів та їх еквівалентів.

Як зазначає Д.О. Дяченко: «грошові кошти – це актив, який більше всього можливий для зловживання, тому завданням адміністрації є запровадження системи ефективного внутрішнього контролю, яка б забезпечила їх збереження, ретельний облік і звітність» [17].

В Балансі (Ф.№ 1-дс) грошові кошти та їх еквіваленти в бюджетних установах поділяються на:

- грошові кошти в національній валюті, у тому числі в: касі; казначействі; установах банків; дорозі;
- грошові кошти в іноземній валюті;
- кошти бюджетів та інших клієнтів на: єдиному казначейському рахунку; рахунках в установах банків, у тому числі в: національній валюті; іноземній валюті.

В економічній літературі пропонується класифікувати грошові кошти за обмеженістю у напрямках використання, поділяючи при цьому їх на:

- а) необмежені у використанні – грошові кошти, якими установа може розпоряджатися без жодних обмежень для ведення господарської діяльності;
- б) обмежені у використанні – грошові кошти, які установа може використовувати суворо за певним цільовим призначенням.

Загальну класифікацію грошових коштів для бюджетних установ, що є необхідною для організації обліку представлено в табл.1.1.

Досить глибоке та ґрунтовне визначення дебіторської заборгованості визначено як грошове вираження результату вимушеної або заздалегідь запланованої господарської операції з контрагентами (юридичними або фізичними особами), що мала місце у минулому та борг за неї може бути достовірно визначений, узгоджений з контрагентом та сплачений установою у

майбутньому, а в поточний момент відображений у балансі установи як актив [5].

Таблиця 1.1. – Класифікація грошових коштів для бюджетних установ

Класифікаційна ознака	Склад грошових коштів
1	2
За призначенням	Кошти для проведення поточних розрахунків Кошти, що мають спеціальне призначення, цільове фінансування
За місцем зберігання	У касі На рахунках у банку Еквіваленти грошових коштів Електронні гроші (залишки на депозитних платіжних картках та кошти на рахунках платіжних систем)
Залежно від натурально-речової форми	Готівкові (грошові кошти в касі) Безготівкові (грошові кошти на рахунках в банках та електронні гроші)
За призначенням	Необоротні Оборотні
За джерелами надходження	Власні кошти Залучені кошти
Залежно від ступеня ділової активності	Активні Пасивні
За видами валют	Грошові кошти у національній валюті грошові кошти в іноземних валютах

Джерело: сформовано автором за інформацією [44]

Таким чином, дебіторська заборгованість – це не тільки сума заборгованості дебіторів установи, але й вид розрахунків між покупцем і продавцем, між установою і працівником.

В Балансі (Ф.№ 1-дс) дебіторська заборгованість бюджетних установ поділяється на такі види:

- Довгострокова дебіторська заборгованість
- Поточна дебіторська заборгованість: за розрахунками з бюджетом; за розрахунками за товари, роботи, послуги; за наданими кредитами; за виданими авансами; за розрахунками із соціального страхування; за внутрішніми розрахунками; інша поточна дебіторська заборгованість.

В економічній літературі дають таке визначення фінансовим інвестиціям як:

Короткострокові (поточні) інвестиції – інвестиції, що легко реалізуються та призначаються для утримання впродовж не більше одного року;

Довгострокові інвестиції – це кошти, вкладені на тривалий час (більше року) у юридично самостійні підприємства з метою їх придбання, впливу на них або для одержання додаткового прибутку [27].

За своїми класифікаційними ознаками фінансові інвестиції поділяються на різні види, узагальнення їх наведено на рис.1.3.

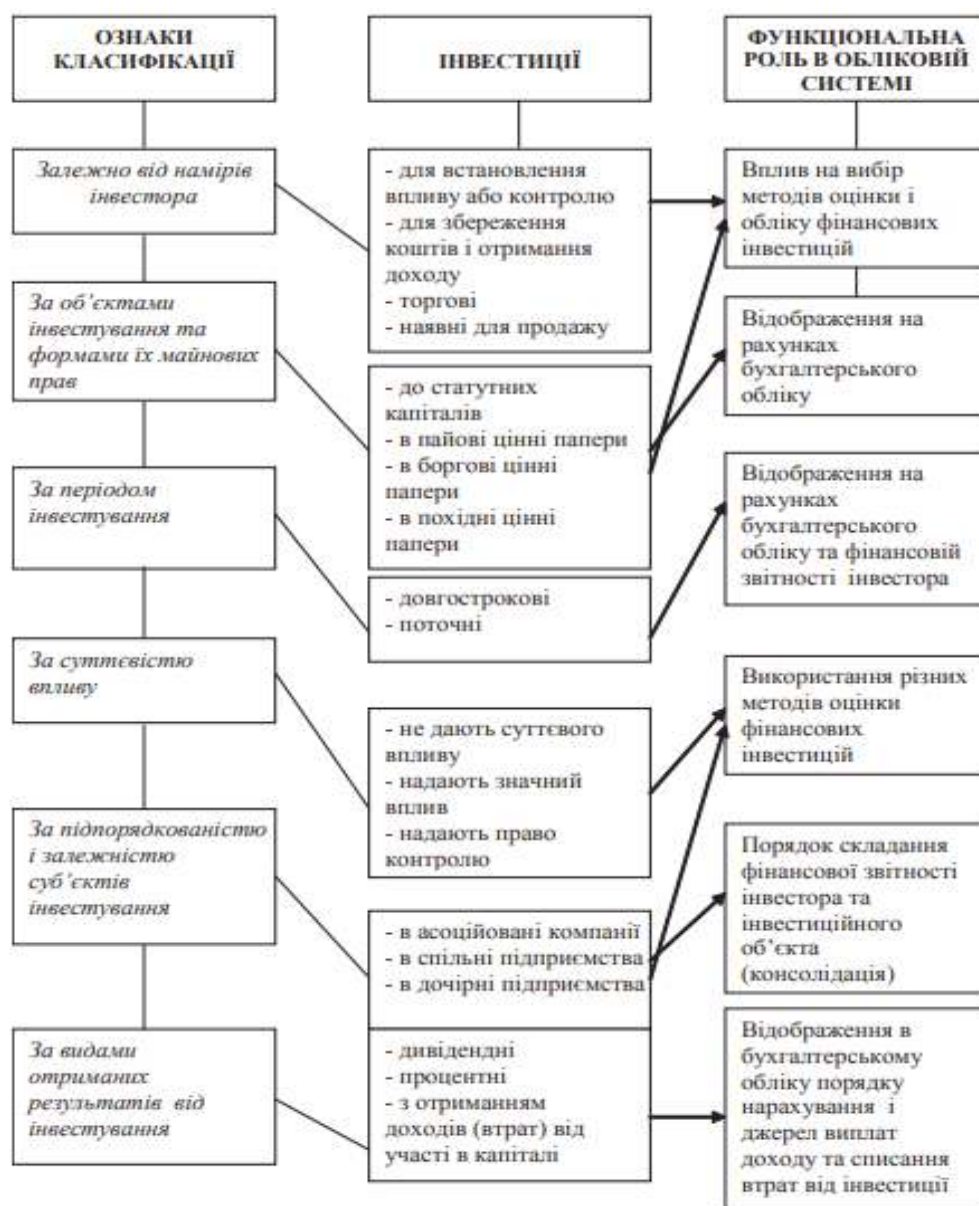

Рисунок 1.3. – Класифікація фінансових інвестицій

Джерело: сформовано автором за інформацією [25]

Підводячи підсумки доходим до висновків, що фінансовими активами є грошові кошти та їх еквіваленти; контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив; контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами на потенційно вигідних умовах; інструмент власного капіталу суб'єкта господарювання. Фінансові активи включають: грошові кошти, не обмежені для використання, та їх еквіваленти; дебіторську заборгованість, не призначену для перепродажу; фінансові інвестиції, що утримуються до погашення; фінансові активи, призначені для перепродажу; інші фінансові активи.

1.2. Порядок визнання, оцінки та відображення на рахунках бухгалтерського обліку фінансових активів бюджетних установ

Ефективна реалізація інформаційної функції бухгалтерського обліку передбачає необхідність перевірки ресурсів бюджетної установи на відповідність встановленим для їх активів вимогам, як невід'ємного елементу системи бухгалтерського відображення майнового стану суб'єктів господарювання.

Визнання фінансових активів здійснюється в момент переходу права власності на них за загальними принципами визнання активів, визначених НП(С)БОДС 134 «Фінансові інструменти» [42].

Отже, фінансовий актив відображається у балансі, якщо суб'єкт державного сектору є стороною договору щодо фінансового інструмента.

Безумовні права вимоги визнаються фінансовими активами, якщо за умовами контракту суб'єкт державного сектору має право на отримання грошових коштів.

Фінансові активи, що виникають внаслідок твердих контрактів на придбання або продаж ресурсів (робіт, послуг), відображаються в балансі після виникнення права на отримання активу або зобов'язання на його передачу.

Залежно від виду фінансових активів, вони визнаються за різними критеріями, а саме:

- форвардний контракт визнається фінансовим активом на дату виникнення зобов'язання щодо придбання або продажу предмета контракту.
- опціони визнаються фінансовими активами у разі укладення контракту між покупцем і продавцем;
- фінансові активи, придбані в результаті систематичних операцій, визнаються на дату укладення контракту.

При цьому обраний суб'єктом державного сектору метод визнання має застосовуватися послідовно до кожного виду фінансових активів. Якщо суб'єкт державного сектору визнає фінансовий актив на дату укладення контракту, то відсотки нараховуються з дати виконання контракту, коли переходить право власності.

Продаж фінансових активів у результаті систематичних операцій визнається на дату виконання контракту.

У разі визнання фінансового активу на дату виконання контракту зміни вартості такого активу в період між датою укладення контракту і датою його виконання визнаються іншими витратами або доходами за обмінними операціями. Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203 такі операції обліковуються на субрахунках:

7411 «Інші доходи за обмінними операціями»;

8411 «Інші витрати за обмінними операціями» [52].

Суб'єкт державного сектору списує фінансовий актив з балансу, якщо він втрачає контроль за цим фінансовим активом або його частиною. Ознакою втрати контролю є повне виконання контракту, закінчення терміну прав вимоги або відмови від прав за цим контрактом.

Якщо вартість нового фінансового активу достовірно визначити неможливо, то первісна вартість нового фінансового активу визнається

нульовою, а фінансовий результат визначається як різниця між виручкою і балансовою вартістю списаного фінансового активу.

Необхідно зазначити, що фінансова звітність відображає не тільки економічні події, фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів, а й ґрунтується на оцінках, професійних судженнях та облікових моделях.

У системі НП(С)БОДС і МСБОДС встановлено загальні принципи, що лежать в основі таких оцінок, суджень і моделей.

МСБОДС 15 «Фінансові інструменти: розкриття та подання інформації» надає вимоги до методів оцінок, які застосовуються до обліку фінансових активів на дату їх первісного визнання та на дату складання фінансової звітності. Де встановлено, що оцінка фінансових активів під час первісного визнання базується саме на їх справедливій вартості з урахуванням витрат, які виключно пов'язані з угодою отримання фінансових активів [33].

Відповідно до НП(С)БОДС 134 «Фінансові інструменти» фінансові активи первісно оцінюють та відображають за їх фактичною собівартістю, яка складається із вартості активів, наданих або отриманих в обмін на відповідний фінансовий актив, і витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням або вибуттям фінансового активу.

На кожну наступну після визнання дату балансу фінансові активи відображаються за їх собівартістю, крім:

- фінансових активів, вартість яких неможливо достовірно визначити;
- фінансових активів, які є об'єктом хеджування.

Фінансові активи, які є об'єктами хеджування, відображаються на кожну наступну після визнання дату балансу за переоціненою вартістю.

Балансова вартість фінансових активів переглядається щодо можливого зменшення або відновлення корисності на кожну дату балансу.

Втрати від зменшення корисності фінансових активів відображаються у складі інших витрат за обмінними операціями з одночасним зменшенням балансової вартості фінансових активів, а суми вигід від відновлення

корисності – у складі інших доходів від обмінних операцій з одночасним збільшенням балансової вартості фінансових активів.

Визначення та оцінка зменшення та/або відновлення корисності фінансових активів здійснюються у порядку, передбаченому НП(С)БОДС 127 «Зменшення корисності активів», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2010 року № 1629 [39].

Фінансовий актив у випадках, передбачених законодавством, згортаються з відображенням в балансі згорнутого сальдо, якщо суб'єкт державного сектору має:

- юридичне право на залік визнаних сум;
- можливість і намір погасити згорнуте зобов'язання або реалізувати активи і погасити зобов'язання одночасно.

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203 облік фінансових активів здійснюється на рахунках та субрахунках класу 2. Фінансові актив, які узагальнено в табл. 1.2.

Характеристика та призначення цих субрахунків визначена в Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого 29.12.2015 № 1219 [56].

Зазначено, рахунки класу 2. Фінансові активи призначені для узагальнення інформації про наявність і рух фінансових активів, зокрема коштів у касі, на рахунках в установах банків або в органах Державної казначейської служби України, у розрахунках з дебіторами, довгострокові і поточні фінансові інвестиції, довгострокові і короткострокові векселі одержані та інші фінансові активи.

Призначення рахунків для обліку фінансових активів такі:

Рахунок 20 «Довгострокова дебіторська заборгованість» призначено для обліку й узагальнення інформації про дебіторську заборгованість, яка не виникає в процесі звичайної діяльності та буде погашена після завершення звітного року. На цьому рахунку узагальнюється інформація за

довгостроковими кредитами, наданими з державного чи місцевого бюджету відповідно до законодавства.

Таблиця 1.2 – Рахунки та субрахунки для обліку фінансових активів бюджетних установ

Код	Назва рахунку	Код	Назва субрахунку
20	Довгострокова дебіторська заборгованість	2011	Довгострокова дебіторська заборгованість за операціями з оренди
		2012	Довгострокові кредити, надані розпорядниками бюджетних коштів
		2013	Інша довгострокова дебіторська заборгованість
21	Поточна дебіторська заборгованість	2110	Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом
		2111	Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками за товари, роботи, послуги
		2112	Дебіторська заборгованість за короткостроковими кредитами, наданими розпорядниками бюджетних коштів
		2113	Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги
		2114	Дебіторська заборгованість за розрахунками із соціального страхування
		2115	Розрахунки з відшкодування завданих збитків
		2116	Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами
		2117	Інша поточна дебіторська заборгованість
		2118	Розрахунки із спільної діяльності
22	Готівкові кошти та їх еквіваленти	2211	Готівка у національній валюті
		2212	Готівка в іноземній валюті
		2213	Грошові документи у національній валюті
		2214	Грошові документи в іноземній валюті
		2215	Грошові кошти в дорозі у національній валюті
		2216	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
25	Довгострокові фінансові інвестиції та інші фінансові активи	2511	Придбані акції
		2512	Довгострокові фінансові інвестиції в цінні папери, крім акцій
		2513	Довгострокові фінансові інвестиції в капітал підприємств
		2514	Довгострокові векселі одержані
		2515	Інші фінансові активи розпорядників бюджетних коштів
26	Поточні фінансові інвестиції та інші фінансові активи	2611	Поточні фінансові інвестиції в цінні папери
		2612	Короткострокові векселі одержані
		2613	Інші фінансові активи розпорядників бюджетних коштів

Джерело: сформовано автором за інформацією [52]

Рахунок 21 «Поточна дебіторська заборгованість» призначений для обліку й узагальнення інформації про дебіторську заборгованість, що виникає протягом звичайної діяльності і погашення якої очікується протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Рахунок 22 «Готівкові кошти та їх еквіваленти» призначений для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у готівці, грошових документів (у національній та іноземній валютах), які знаходяться в касі суб'єкта державного сектору (поштових марок, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку, коштів, що містяться в акредитивах, у чекових книжках та в інших грошових документах, тощо), та про кошти в дорозі.

Рахунок 23 «Грошові кошти на рахунках» призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів, що знаходяться на рахунках в установах банків та в органах Казначейства.

Рахунок 25 «Довгострокові фінансові інвестиції та інші фінансові активи» призначено для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух довгострокових фінансових інвестицій (вкладень) у цінні папери та до статутних капіталів підприємств, обліку довгострокових векселів одержаних та інших довгострокових фінансових активів.

Рахунок 26 «Поточні фінансові інвестиції та інші фінансові активи» призначено для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух поточних фінансових інвестицій, короткострокових векселів та інших поточних фінансових активів.

Фінансові активи відображаються у розділі II. Фінансові активи Балансу (ф.№1-дс). Підходи щодо формування статей фінансової звітності регулюються Порядком заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2017 № 307 [49].

Зокрема, розділі II. Фінансові активи Балансу (ф.№1-дс) включає коди і назви рядків, такі як:

- Довгострокові фінансові інвестиції

- Поточні фінансові інвестиції
- Довгострокова дебіторська заборгованість
- Поточна дебіторська заборгованість
- Грошові кошти та їх еквіваленти
- Кошти бюджетів та інших клієнтів
- Інші фінансові активи

Порядок формування статей розділу II. Фінансові активи Балансу (ф.№1-дс) узагальнено в табл. 1.3.

Підводимо підсумки, загальні вимоги щодо визнання фінансовими активами такі, якщо за умовами контракту суб'єкт державного сектору має право на отримання грошових коштів.

Відповідно до НПСБОДС 134 «Фінансові інструменти» фінансові активи первісно оцінюють та відображають за їх фактичною собівартістю, яка складається із вартості активів, наданих або отриманих в обмін на відповідний фінансовий актив, і витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням або вибуттям фінансового активу.

Облік фінансових активів здійснюється на рахунках та субрахунках класу 2. Фінансові активи, які призначені для узагальнення інформації про наявність і рух фінансових активів, зокрема коштів у касі, на рахунках в установах банків або в органах Державної казначейської служби України, у розрахунках з дебіторами, довгострокові і поточні фінансові інвестиції, довгострокові і короткострокові векселі одержані та інші фінансові активи.

Таблиця 1.3. – Порядок формування статей розділу II. Фінансові активи Балансу бюджетних установ (ф.№1-дс)

Назва статті	Код статті	Порядок формування
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	відображається дебіторська заборгованість, яка не виникає в процесі звичайної діяльності та буде погашена після завершення звітного року (довгострокова дебіторська заборгованість за операціями з оренди, довгострокові кредити, надані розпорядниками бюджетних коштів, інша довгострокова дебіторська заборгованість тощо).
Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:	1110	відображаються довгострокові фінансові інвестиції (вкладення) у цінні папери та до статутних капіталів підприємств, довгострокові векселі одержані.
цінні папери, крім акцій	1111	довгострокові цінні папери в активі державного або місцевих бюджетів, крім акцій, а також інші довгострокові фінансові активи бюджетів
акції та інші форми участі в капіталі	1112	придбані акції за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів та інші форми участі в капіталі
Поточна дебіторська заборгованість:		відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом за податками, зборами тощо
за розрахунками з бюджетом	1120	відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом за податками, зборами тощо
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями та замовниками за надані послуги, виконані роботи, виготовлену продукцію
за наданими кредитами	1130	відображаються короткострокові кредити, надані суб'єктами державного сектору відповідно до законодавства.
за виданими авансами	1135	відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з постачальниками, підрядниками у разі попередньої оплати за товари, роботи, послуги, з працівниками за виданий аванс на господарські потреби або видатки на відрядження
за розрахунками із соціального страхування	1140	відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з державними цільовими фондами, зокрема за нарахованими сумами допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю тощо
за внутрішніми розрахунками	1145	відображається дебіторська заборгованість, яка виникла за операціями між розпорядниками бюджетних коштів із внутрішньомочної передачі.
інша поточна дебіторська заборгованість	1150	відображаються дебіторська заборгованість за розрахунками з відшкодування завданих збитків, зі спільної діяльності, за спеціальними видами платежів, інша поточна дебіторська заборгованість, що відповідає критеріям визнання активу та не відображена у статтях 1120-1145 Балансу

Продовження таблиці 1.3.

Поточні фінансові інвестиції	1155	відображаються поточні фінансові інвестиції у цінні папери та короткострокові векселі одержані.
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:</i>		
національній валюті, у тому числі в:	1160	відображаються готівка, кошти на рахунках в органах Казначейства, в банках та депозити до запитання в національній валюті
<i>касі</i>	<i>1161</i>	залишок готівки в національній валюті та грошові документи в національній валюті, що знаходяться в касі суб'єкта державного сектору
<i>казначействі</i>	<i>1162</i>	залишок коштів на реєстраційних та інших рахунках в органах Казначейства, кошти, які надходять у тимчасове розпорядження розпорядників бюджетних коштів (державних цільових фондів) і з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням
<i>установах банків</i>	<i>1163</i>	залишок грошових коштів на поточних та інших рахунках у банку, кошти, які надходять у тимчасове розпорядження розпорядників бюджетних коштів (державних цільових фондів) і з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням
<i>дорозі</i>	<i>1164</i>	кошти, які перераховані в останні дні звітного періоду на реєстраційні/поточні рахунки, але будуть зараховані в наступному звітному періоді
<i>іноземній валюті</i>	<i>1165</i>	відображаються залишок готівки в іноземній валюті та грошові документи в іноземній валюті, що знаходяться в касі суб'єкта державного сектору, грошові кошти в іноземній валюті на рахунках у банку, грошові кошти в дорозі в іноземній валюті, кошти, в іноземній валюті, які надходять у тимчасове розпорядження розпорядників бюджетних коштів (державних цільових фондів) і з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням
Інші фінансові активи	1180	відображаються інші довгострокові та короткострокові фінансові активи розпорядників бюджетних коштів або державних цільових фондів, які не відображені в інших статтях розділу II «Фінансові активи» Балансу.

Джерело: сформовано автором за інформацією [49]

1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку фінансових активів в бюджетних установах

Нормативно-правове регламентування бухгалтерського обліку фінансових активів являє собою систему законодавчих та нормативних документів, згідно яких суб'єкти господарювання здійснюють господарську та фінансову діяльність, забезпечують проведення її обліку та формування фінансової звітності. Знання та застосування законодавчих джерел дозволяє ухвалювати вірні та обґрунтовані рішення щодо управління фінансовими активами в цілому, зокрема грошовими коштами та дебіторською заборгованістю. Ці документи мають певну підпорядкованість, представлену на рис. 1.4.

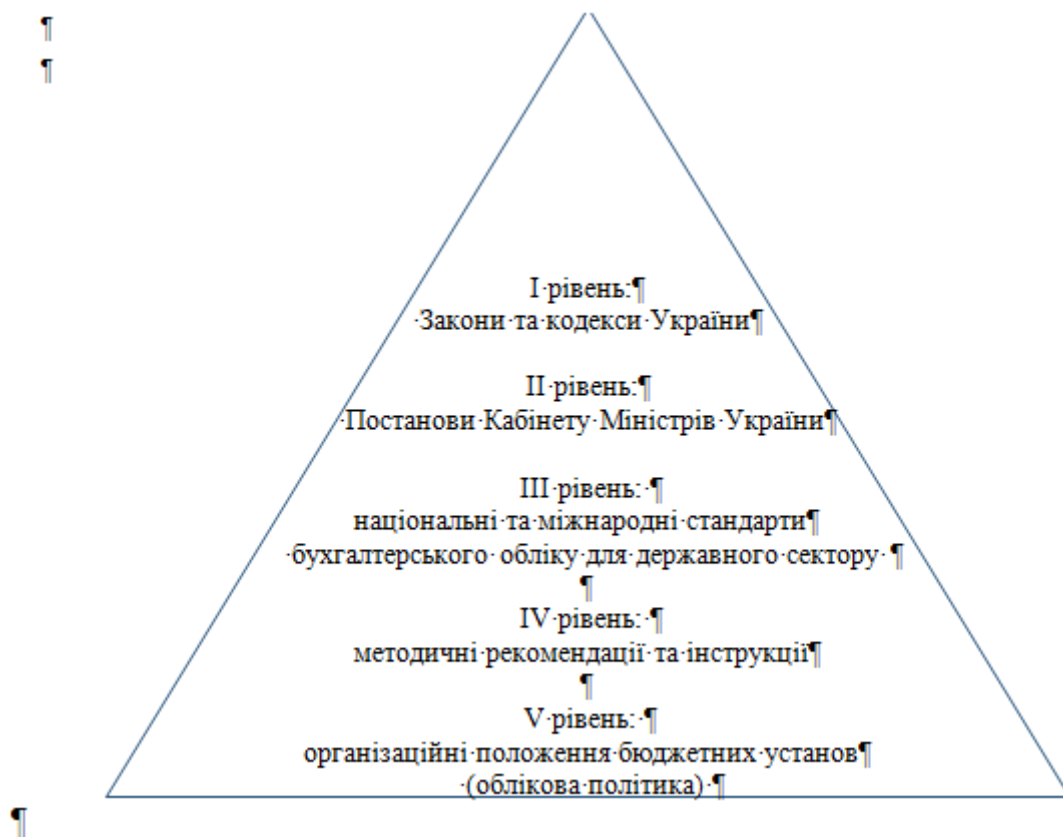

Рисунок. 1.4. Ієрархія законодавчо – нормативного регулювання обліку фінансових активів бюджетних установ

Джерело: сформовано автором за інформацією [62]

Правові підвалини документального фінансових активів чітко регулюються законодавством України, постановами та наказами Міністерства фінансів України, Національного Банку України, та іншими нормативно-правовими актами.

Нормативні акти першого рівня займають домінуюче положення, їм надається першочергове значення при врегулюванні проблемних питань обліку.

Основну роль при визначенні відносин між підприємством та його контрагентами відіграє Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435, який присвячується загальним положенням укладення договорів про надання послуг [11]. Цивільним кодексом регулюються особисті майнові та немайнові відносини, що засновуються на вільному волевиявленні, юридичній рівності, майновій самостійності всіх учасників.

Господарським кодексом України від 16.01.2003р. №436 встановлюються правові основи господарської діяльності, зокрема, визначається поняття господарського зобов'язання, причини його появи, умови та підстави припинення [10].

Основою здійснення обліку всіх операцій, в тому числі операцій пов'язаних з фінансовими активами, беззаперечно є Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р №996-XIV, яким визначаються правові засади організації, регламентування та проведення бухгалтерського обліку, а також підготовки фінансової звітності [18].

На методичному рівні регулюються питання обліку фінансових активів наступних рівнів ієрархії. Фундаментом здійснення обліку фінансових активів є НП(С)БОДС 134 «Фінансові інструменти», який визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інструменти та її розкриття у фінансовій звітності [42].

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про операції з грошовими коштами, розрахунками в національній валюті із дебіторами та кредиторами бюджетних установ визначає Порядок бухгалтерського обліку

окремих активів та зобов'язань бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 02.04.2014 № 372 [48].

Методологічні засади формування в обліку інформації про фінансові активи та її розкриття в фінансовій звітності визначає НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» [37] та регулює наповнення статей фінансової звітності Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2017 № 307 [49].

В табл. 1.4. узагальнено нормативно-правове забезпечення регулювання обліку фінансових активів в бюджетних установах.

Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88 визначено, що первинні документи підлягають обов'язковій перевірці (в межах компетенції) працівниками, які ведуть бухгалтерський облік, за формою і змістом. При цьому перевіряється наявність у документі обов'язкових реквізитів та відповідність господарської операції чинному законодавству у сфері бухгалтерського обліку, логічна ув'язка окремих показників [47]. Вимоги щодо обов'язкових реквізитів первинних та зведених облікових документів визначено ч. 2 ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [18].

Важливе місце в обліку фінансових активів посідає останній рівень, зокрема облікова політика бюджетної установи. Облікова політика є інструментом, який поєднує державне регулювання та певну самостійність установи у питаннях ведення бухгалтерського обліку.

Основними нормативними документами, які регулюють питання формування облікової політики суб'єктів державного сектору та внесення до неї необхідних змін, є: Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені наказом Мінфіну від 23.01.15 р. № 11 (далі- Методрекомендації) та НП(С)БОДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок» [32].

Таблиця 1.4. – Нормативно-правове забезпечення регулювання обліку фінансових активів в бюджетних установах

№ з/п	Найменування нормативного документу, ким і коли виданий	Короткий зміст
I рівень		
1	Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV	регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників.
2	Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV	визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання
3	Закон «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», затверджений постановою Верховної Ради від 16.07.99 р. №996- XIV	Встановлює єдині правові засади організації та ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні, для підприємств, їх об'єднань та госпрозрахункових організацій незалежно від форм власності
II рівень		
4	Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 02.04.2014 № 372.	Порядок визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про операції з грошовими коштами, розрахунками в національній валюті із дебіторами та кредиторами бюджетних установ.
5	НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності», затверджене наказом Мінфіну від 28.12.2009 N 1541.	Визначає методологічні засади формування в обліку інформації про фінансові активи та її розкриття в фінансовій звітності
6	НП(С)БОДС 134 «Фінансові інструменти», затверджене наказом Мінфіну від 18.05.2012 № 568.	Визначає методологічні засади формування обліку про фінансові активи та її розкриття у фінансовій звітності
6	НП(С)БОДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок»: наказ Мінфіну від 24.12.2010 N 1629	Визначає порядок розкриття у фінансовій звітності інформації щодо змін в облікових оцінках, змін в обліковій політиці та виправлення суттєвих помилок

Продовження таблиці 1.4.

III рівень		
7	Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку: наказ Мінфіну від 24.03.9 р. №88	Характеристика первинних документів, облікових регістрів, організація документообороту, зберігання документів
8	План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, наказ Міністерства фінансів від 31.12.2013 № 1203.	Містить методичні засади відображення операцій нарахунках, їх назви і призначення. Фінансові активи відображаються на рахунках та субрахунках класу 2. Фінансові активи
9	Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, наказ Міністерства фінансів від 31.12.2013 № 1203.	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти діяльності суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі
10	Положення Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: правління НБУ Постанова від 29.12.2017 № 148	Регулює та визначає порядок ведення готівкових (касових) операцій в Україні
11	Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2017 № 307	Визначає порядок розкриття інформації за статтями фінансової звітності розпорядниками бюджетних коштів
	Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені наказом Мінфіну від 23.01.15 р. № 11	Застосовуються суб'єктами державного сектору при визначенні облікової політики і складанні відповідного розпорядчого документа

Джерело: сформовано автором за інформацією [10;11;18;37;42;49]

Формування та застосування облікової політики ґрунтується на тому, що законодавством передбачається використання альтернативних варіантів обліку, а роль бухгалтера бюджетної установи, змінюється від простого реєстратора господарських операцій до активного учасника їх здійснення.

Варто зауважити, що Методрекоме́ндаціями не визначено принципи, методи, критерії та особливості оцінки фінансових активів для бюджетних установ. У зв'язку з цим пропонуємо уточнити елементи, які мають бути відображені в Наказі про облікову політику, в частині обліку фінансових активів бюджетної установи.

На рис.1.5. узагальнено пропозиції щодо уточнення принципів, методів, критеріїв та особливостей оцінки фінансових активів для бюджетних установ.

Обґрунтовуючи визначені елементи облікової політики в частині обліку фінансових активів доцільним є узагальнення найбільш важливих елементів обліку фінансових активів, а саме:

- критерії визнання фінансових активів;
- структура аналітичного рахунку за видами фінансових активів;
- оцінка вартості фінансових активів;
- критерії зменшення корисності або відновлення економічної вигоди фінансових активів

Уточнення цих елементів в обліковій політики дозволить узагальнювати оперативно необхідну інформацію за видами фінансових активів, оцінювати їх в процесі діяльності, здійснювати тестування на предмет корисності або відновлення фінансової активу та відображати у фінансовій звітності достовірну інформацію щодо вартості фінансових активів.

Таким чином робимо висновки, на сьогодні в системі бухгалтерського обліку бюджетних установ є достатньо багато нормативно-правових актів, що регулюють облік фінансових активів. Проаналізувавши перелік нормативно-правових актів облікового забезпечення фінансових активів, доречно зазначити, що нормативна база прогалини. Зокрема, в Методичних рекомендаціях щодо облікової політики не визначено принципи, методи, критерії та особливості оцінки фінансових активів для бюджетних установ.

Рисунок.1.5. – Елементи облікової політики в частині обліку фінансових активів для бюджетних установ

Джерело: сформовано автором за інформацією [32]

У зв'язку з цим запропоновано уточнити елементи, які мають бути відображені в Наказі про облікову політику, в частині обліку фінансових активів бюджетної установи, а саме: критерії визнання фінансових активів; структура аналітичного рахунку за видами фінансових активів; оцінка вартості фінансових активів; критерії зменшення корисності або відновлення економічної вигоди фінансових активів.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ на прикладі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

2.1. Особливості облікового забезпечення руху грошових коштів та їх еквівалентів в бюджетних установах

Грошові кошти бюджетних установ чітко розмежовані залежно від поділу їх надходжень та видатків на загальний та спеціальний фонди.

За економічним змістом грошові розрахунки поділяють на дві основні групи:

- за товарними операціями – розрахунки між юридичними та фізичними особами за надані послуги, виконані роботи, придбані матеріальні цінності та послуги;
- за нетоварними операціями – платежі до бюджету, фондів соціального страхування, отримання та повернення банківського кредиту, сплата страхових платежів, розрахунки за претензіями, нестачами тощо [17].

Бюджетні установи здійснюють грошові розрахунки у формі безготівкових платежів або готівкою (Рис. 2.1.).

Безготівкова форма розрахунків передбачає переказ коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також переказу банками за дорученням установ і фізичних осіб коштів, внесених ними готівкою до каси банку, на рахунки отримувачів коштів.

Безготівкові розрахунки бюджетних установ здійснюють згідно з такими принципами:

- обов'язкового зберігання грошових коштів на реєстраційних чи поточних рахунках (за винятком перехідних залишків у касі);
- відкриття рахунків в органах Державного казначейства;

Рисунок. 2.1. – Форми безготівкових розрахунків в бюджетних установах

Джерело: сформовано автором за інформацією [44]

- застосування форм безготівкових розрахунків відповідно до нормативних документів, розроблених Методологічним управлінням Державного казначейства України;
- списання коштів з реєстраційних рахунків установ за їх розпорядженням;
- терміновості здійснення платежів;
- проведення платежів у межах залишків на рахунках платника [14].

Для здійснення готівкового обігу в бюджетній сфері залучають комерційні банки України, перелік яких затверджений Кабінетом міністрів України. Ці банки залучаються до касового обслуговування з метою оплати чеків органів Державного казначейства України.

Для здійснення розрахункових операцій бюджетна установа самостійно обирає форми та документи для відображення цих операцій на рахунках бухгалтерського обліку, основні з них:

- меморіальні ордери;
- картки аналітичного обліку;
- платіжні доручення;
- розрахункові чеки;
- векселі;
- акредитиви;
- інші.

Форми меморіальних ордерів визначені Порядком складання типових форм меморіальних ордерів та інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 08.09.2017 № 755.

Для обліку руху грошових коштів та їх еквівалентів складаються основні облікові реєстри, а саме:

1. Меморіальний ордер № 1 – Накопичувальна відомість за касовими операціями;
2. Меморіальний ордер № 2 – Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках);
3. Меморіальний ордер № 3 – Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках).

Їх зміст та призначення узагальнено в табл. 2.1.

Записи операцій до накопичувальних відомостей здійснюються на підставі щоденних виписок з реєстраційних (поточних) рахунків, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках), з доданням до них підтвердних документів (платіжних доручень тощо).

Таблиця 2.1. – Облікові реєстри (меморіальні ордери) щодо обліку руху грошових коштів

Номер і назва меморіального ордера	Призначення
Меморіальний ордер № 1 - Накопичувальна відомість за касовими операціями	Застосовується при обробці звітів касирів з метою систематизації оборотів у касі за поточний місяць. Кожен звіт касира заноситься до накопичувальної відомості за відповідними субрахунками одним рядком, тобто записуються всі обороти в касі з надходження та витрачання коштів за дебетом чи кредитом відповідних субрахунків рахунку 2211 «Готівкові кошти та їх еквіваленти». У накопичувальній відомості за касовими операціями за субрахунком 2212 «Готівка в іноземній валюті» за кожним звітом касира записи здійснюються окремими рядками в національній та іноземній валюті, що застосовувалась для касової операції. У графі «№ з/п» такі записи відображаються за одним порядковим номером
Меморіальний ордер № 2- Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)	Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду в органах Державної казначейської служби України (банках) використовується для відображення в обліку операцій з надходження на рахунок суб'єкта державного сектору асигнувань та здійснення касових видатків загального фонду, тобто вибірки з надходження та витрачання коштів з реєстраційних, інших рахунків в органах Державної казначейської служби України (поточних рахунків - в банках). Накопичувальні відомості складаються окремо за кожним реєстраційним (іншим, поточним) рахунком суб'єкта державного сектору, тобто за наявності декількох рахунків в органах Державної казначейської служби України (банках), відкритих на ім'я суб'єкта державного сектору, вони оформлюються окремими меморіальними ордерами, які нумеруються № 2-1, 2-2, 2-3 тощо. Операції з руху коштів загального фонду в іноземній валюті оформлюються окремими меморіальними ордерами за видами валют. У накопичувальній відомості руху грошових коштів в іноземній валюті на рахунках в банках (субрахунок 2311 «Поточні рахунки в банку») за кожною випискою банку записи здійснюються окремими рядками в національній та іноземній валюті. У графі «№ з/п» такі записи відображаються за одним порядковим номером.
Меморіальний ордер № 3 Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках)	Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду в органах Державної казначейської служби України (банках) використовується для відображення в обліку операцій з надходження на рахунок суб'єкта державного сектору доходів та здійснення касових видатків спеціального фонду, тобто вибірки з надходження та витрачання коштів спеціального фонду з реєстраційних (поточних) рахунків в органах Державної казначейської служби України (банках).

Продовження таблиці 2.1.

	У накопичувальній відомості руху грошових коштів спеціального фонду в іноземній валюті на рахунках в банках (субрахунок 2311 «Поточні рахунки в банку») за кожною випискою банку записи здійснюються окремими рядками в національній та іноземній валюті. У графі «№ з/п» такі записи відображаються за одним порядковим номером
--	--

Джерело: сформовано автором за інформацією [53]

Позиція «Сума оборотів за меморіальним ордером» у вигляді відповідної кореспонденції субрахунків переноситься до книги «Журнал-головна».

Для обробки більш детальної інформації за рухом грошових коштів відповідно до наказу Мініфіну від 29.06.2017 № 604 «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» [54] складають картки аналітичного обліку, а саме:

- Картка аналітичного обліку готівкових операцій;
- Картка аналітичного обліку касових видатків.

Їх зміст та призначення узагальнено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2. – Аналітичні регістри (картки аналітичного обліку) щодо обліку руху грошових коштів

Номер і назва картки	Призначення
Картка аналітичного обліку готівкових операцій;	Картка використовується суб'єктами державного сектору для відображення операцій з готівкою в касі суб'єкта державного сектору в розрізі кодів бюджетної класифікації та видів надходжень (окремо за загальним та спеціальним фондами й видами надходжень спеціального фонду).
Картка аналітичного обліку касових видатків	Картка призначена для аналітичного обліку касових видатків у суб'єктів державного сектору та централізованих бухгалтеріях. Картка ведеться в розрізі кодів економічної класифікації видатків. За кожним кодом програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету або програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів/Типової класифікації видатків та кредитування для бюджетів місцевого самоврядування
	застосовують програмно-цільовий метод), за загальним та спеціальним фондами, за кожним видом надходжень спеціального фонду складаються окремі картки. У централізованих бухгалтеріях для суб'єктів державного сектору, що ними обслуговуються, складаються окремі картки за кожним суб'єктом державного сектору в розрізі зазначених параметрів та загальна картка за всіма суб'єктами державного сектору, що обслуговуються.

Джерело: сформовано автором за інформацією [54]

Картки відкриваються щомісяця та заповнюється щодня бухгалтером на підставі виписки органу Державної казначейської служби України (далі – органи Казначейства) (банку). Суми відновлених касових видатків записуються на зворотному боці картки.

Платіжне доручення – розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок одержувача.

Платіжні доручення готуються установами на підставі документів, які підтверджують цільову спрямованість коштів (договори на закупівлю товарів, роботи та послуги, акти виконаних робіт, звіти про результати здійснення процедур закупівель товарів, робіт та послуг за державні кошти, листи погодження, накладні, товарно-транспортні накладні та рахунки до них, рахунки-фактури, трудові угоди, заявки на переказ коштів на карткові рахунки тощо).

Чек – документ, що містить розпорядження власника рахунку (чекодавця) установі банку-емітента (банку, що видає чек або чекову книжку), яка веде його рахунок сплатити чеко тримачеві (отримувачу коштів за чеком) зазначену в чеку суму коштів. Використовуються для розрахунків з юридичними і фізичними особами заотримані товари, виконані роботи, надані послуги для скорочення розрахунків готівкою. Розрахункові чеки виготовляються на замовлення комерційного банку. Банкнотно-монетним двором Національного банку в вигляді чекової книжки на спеціальному папері з урахуванням усіх необхідних вимог та є бланками суворої звітності.

Казначейський вексель — один із видів цінних паперів, що випускається для покриття видатків державного бюджету.

Казначейські векселі в межах термінів їхньої дії погашають органи Державного казначейства:

- перерахуванням на рахунок пред’явників казначейських векселів грошових коштів у розмірі відповідних вексельних сум;

- зарахуванням суми казначейського векселя у сплату його держателем обов'язкових платежів, що в повному обсязі надходять до державного бюджету [20 с. 273].

Управління Державного казначейства України, а також уповноважені банки-агенти щомісячно подають звіти про погашення казначейських векселів Головному управлінню Державного казначейства України (Рис. 2.2.)

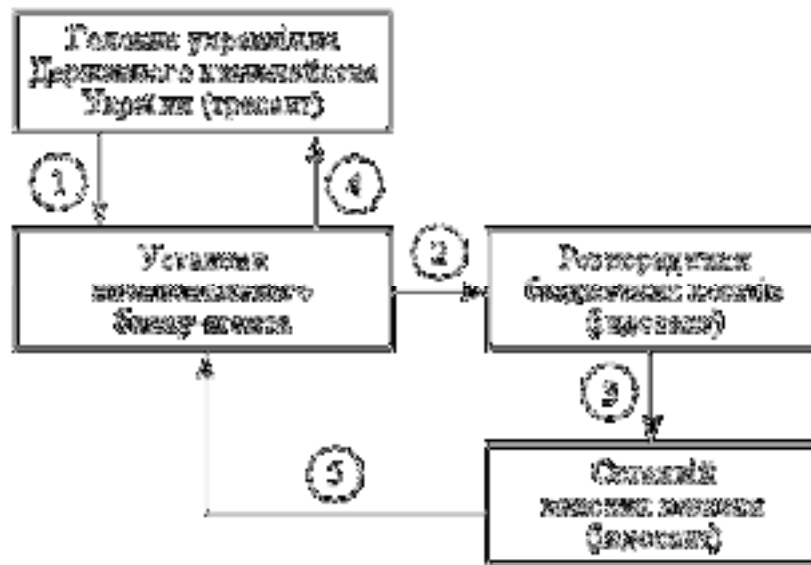

Рисунок. 2.2. – Схема розрахунків казначейськими векселями

Джерело: сформовано автором за інформацією [3]

Акредитив – це форма розрахунків, згідно з якою банк-емітент за дорученням свого клієнта зобов'язаний виконати платіж третій особі за поставлені товари (роботи, послуги) або надати повноваження третій особі здійснити платіж.

Цією формою розрахунків передбачено участь:

- заявника акредитива – платника, що звертається до банку, що його обслуговує, про відкриття акредитива;
- банку-емітента – банку платника, що відкриває акредитив своєму клієнтові;
- виконуючого банку, що здійснює платіж заакредитивом;
- бенефіціара – юридичної особи, на користь якої встановлено акредитив.

По суті зазначена форма безготівкових розрахунків є одним із різновидів договору, оскільки під час виконання відповідних операцій усі зацікавлені сторони мають справу тільки з документами, послугами чи іншими видами виконання зобов'язань.

Облік касових операцій в бюджетній установі ведеться на активному рахунку 22 «Готівкові кошти та їх еквіваленти», що мають відповідні субрахунки (табл.2.3.).

Таблиця 2.3. – Характеристика субрахунків до рахунку 22 «Готівкові кошти та їх еквіваленти»

№ з/п	Назва субрахунків	Характеристика субрахунків
2211	Готівка в національній валюті	Ведеться облік готівки в національній валюті
2212	Готівка в іноземній валюті	Обліковується наявність і рух готівки в іноземній валюті за кожним видом валюти окремо
2213	Грошові документи в національній валюті	За даним субрахунком відображається облік надходження, списання грошових документів в національній валюті
2214	Грошові документи в іноземній валюті	За даним субрахунком відображається облік надходження, списання грошових документів в іноземній валюті

Джерело: сформовано автором за інформацією [50]

Всі операції, які відбулися повинні бути відображені на рахунках бухгалтерського обліку, що необхідно для відображення діяльності установи за певний звітний період. Характер задокументованих здійснених господарських операцій відноситься на виконання кошторису в кінці звітного періоду.

Бухгалтерські проведення з обліку грошових коштів у касі бюджетної установи наведені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4. – Бухгалтерські проведення з обліку грошових коштів у касі бюджетної установи

Господарська операція	Дебет	Кредит
Отримання спонсорських, благодійних внесків та іншої гуманітарної допомоги у готівковій формі в національній валюті	2211	7511
Отримання спонсорських, благодійних внесків та іншої гуманітарної допомоги у готівковій формі в іноземній валюті	2212	7511
Отримання в касу готівки з поточних рахунків	2211	2311
Отримання в касу готівки в національній валюті з реєстраційного рахунку в ДКУ	2211	2313
Видача готівки з каси за видатковими касовими ордерами підзвітним особам	2116	2211
Виплата заробітної плати з каси	6511	2211
Повернення підзвітною особою залишку авансу в касу установи	2211, 2212	2116
Зарахування сум на поточні, спеціальні реєстраційні рахунки коштів, які надійшли в касу установи	231х	2211

Джерело: сформовано автором за інформацією [56]

За наявності декількох видів валют складаються окремі меморіальні ордери для кожного виду валюти, які нумеруються відповідно № 1-1, 1-2, 1-3, 1-4 та інші. Дані меморіальних ордерів щомісяця переносяться до книги “Журнал- головна”.

Для обліку руху і наявності грошових коштів бюджетні установи відкривають реєстраційні рахунки в органах Держказначейства України або банків, для цих операцій призначено рахунок 23 Грошові кошти на рахунках, який включає такі субрахунки:

- 2311 Поточні рахунки в банку;
- 2312 Інші поточні рахунки в банку;
- 2313 Реєстраційні рахунки;
- 2314 Інші рахунки в Казначействі;
- 2315 Рахунки для обліку депозитних сум.

Основні бухгалтерські проводки пов'язані з обліком грошових коштів на рахунках в установах банків та органах Держказначейства наведені в табл. 2.5.

Таблиця 2.5. – Бухгалтерські проведення з обліку грошових коштів на рахунках в установах банків та органах Держказначейства

Господарська операція	Дебет	Кредит
1	2	3
Отримання асигнувань із загального фонду установами, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету	2311, 2313	6911
Отримання асигнувань із загального фонду установами, які утримуються за рахунок коштів місцевого бюджету	2311, 2313	6911
Отримання асигнувань із спеціального фонду (крім власних надходжень)	2311, 2313	6911
Переведення коштів розпорядникам нижчого рівня	6911	2311, 2312, 2313
Списання з рахунків залишків коштів, виділених асигнувань, невитрачених у поточному році	6911	2311, 2312, 2313
Надходження на поточні, спеціальні реєстраційні рахунки установи сум, що відносяться до сплати за надані послуги, оренду та реалізацію майна відповідно до чинного законодавства України	2311, 2313	2111

Джерело: сформовано автором за інформацією [56]

Залишки коштів у бухгалтерському обліку за субрахунками рахунка 23 «Грошові кошти на рахунках» повинні відповідати залишкам коштів за випискою органу Держказначейства та/або установи банку з відповідного реєстраційного, спеціального реєстраційного, особового, поточного рахунку установи.

Облік касових видатків ведеться в розрізі кодів бюджетної класифікації, з виділенням видатків за загальним і спеціальним фондами, за джерелами формування спеціального фонду окремо за кожним рахунком, відкритим в органі Держказначейства (установі банку) на ім'я установи у Картках аналітичного обліку касових видатків. Аналітичний облік операцій за сумами, отриманими на виконання окремих доручень, ведеться додатково в розрізі надавачів сум за дорученням.

Також в бюджетних установах проводяться операції руху грошових коштів в іноземній валюті. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку суб'єктів державного сектору інформації про операції в іноземних валютах визначені НП(С)БОДС 130 «Вплив змін валютних курсів» [40].

Курсова різниця за коштами в іноземній валюті відображається при збільшенні курсу на субрахунку 7411 «Інші доходи за обмінними операціями», а при зменшенні – на субрахунку 8411 «Інші витрати за обмінними операціями». На цих субрахунках відкривають субрахунки наступного порядку для обліку позитивних та негативних курсових різниць.

Здійснюючи операції в іноземній валюті, обов'язково проводять перерахунок суми у валюту звітності – гривню, адже ведення бухгалтерського обліку, власне, як і складання фінансової звітності, передбачає відображення інформації виключно у грошовій одиниці України, хоча на вимогу користувачів фінансова звітність може бути додатково перерахована в іноземну валюту.

Для обліку готівкових коштів в іноземній валюті призначений рахунок 22 «Готівкові кошти та їх еквіваленти», який передбачає відображення інформації про готівку в іноземній валюті. Для цього передбачені субрахунки:

2212 Готівка в іноземній валюті – призначений для обліку готівки в іноземній валюті за кожним видом валюти окремо, що містяться в касі суб'єкта державного сектору;

2214 Грошові документи в іноземній валюті – призначений для обліку грошових документів в іноземній валюті;

2216 Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті – призначений для обліку коштів в іноземній валюті, які перераховані в останні дні місяця на реєстраційні / поточні рахунки, але будуть зараховані в наступному місяці.

Обов'язковим є ведення аналітичного обліку за кожним грошовим документом і сумою в дорозі в розрізі кожного найменування та коду бюджетної класифікації (п. 2.6 розд. II Порядку № 372).

Безготівкові розрахунки в іноземній валюті відображають на субрахунку 2311 «Поточні рахунки в банку». Бюджетні асигнування та благодійні кошти в

іноземній валюті, також плата за придбані товари, надані послуги та виконані роботи й куплена іноземна валюта потрапляють на поточний валютний рахунок, відкритий у банку. Ці надходження відображають за дебетом субрахунку, а за кредитом – використання коштів в іноземній валюті.

Кореспонденція субрахунків для відображення операцій з придбання іноземної валюти наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6. – Кореспонденція субрахунків для відображення операцій з придбання іноземної валюти

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Перераховано кошти установі банку для придбання іноземної валюти	2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість»	2311 «Поточні рахунки в банку», 2313 «Реєстраційні рахунки»
2	Проведено розрахунки з установою банку з придбання іноземної валюти		
	зараховано іноземну валюту	2311 «Поточні рахунки в банку»	2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість»
	списано вартість послуги за придбання валюти	8013 «Матеріальні витрати»,	2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість»
3	Установа банку повернула невикористаний залишок коштів, перерахованих для придбання іноземної валюти	2311 «Поточні рахунки в банку», 2313 «Реєстраційні рахунки»	2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість»
4	Нарахована курсова різниця на кошти на валютному рахунку (у касі):		
	при збільшенні курсу	2212 «Готівка в іноземній валюті», 2311 «Поточні рахунки в банку»	«Інші доходи за обмінними операціями»
	при зменшенні курсу	8411 «Інші витрати за обмінними операціями»	2212 «Готівка в іноземній валюті», 2311 «Поточні рахунки в банку»

Джерело: сформовано автором за інформацією [56]

Підводячи підсумки можна зробити такі висновки, облікове забезпечення руху грошових коштів передбачає оформлення важливих документів, а саме: облікові та аналітичні регістри, платіжні доручення, чеки, векселі, акредитиви тощо. Облік касових операцій в бюджетній установі ведеться на активному рахунку 22 «Готівкові кошти та їх еквіваленти». Для обліку руху і наявності

грошових коштів бюджетні установи відкривають реєстраційні рахунки в органах Держказначейства України або банків, для цих операцій призначено рахунок 23 Грошові кошти на рахунках. Ці рахунки мають свої субрахунки, але важливо зауважити, що найбільше розрахункових операцій здійснюється через субрахунок 2313 Реєстраційний рахунок, тому до нього важливо розробити деталізовану структуру аналітичного рахунку, який би включав всі види господарських операцій.

2.2. Методологічні засади обліку дебіторської заборгованості бюджетних установ

Для повноцінного функціонування бюджетні установи здійснюють операції господарсько-фінансового характеру, які призводять до виникнення дебіторської заборгованості. Для здійснення правильних практичних дій потрібно мати повну теоретичну базу.

Методологічні засади обліку дебіторської заборгованості регулює Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ [8].

Згідно з Порядком бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ дебіторська заборгованість класифікується залежно від простроченості платежу (далі -Порядок №372) (табл. 2.7.)

Таблиця 2.7. - Класифікація дебіторської заборгованості бюджетних установ відповідно до Порядку №372

Вид дебіторської заборгованості	Визначення згідно з Порядком № 372
Прострочена дебіторська заборгованість	Це дебіторська заборгованість, що виникає на 30-й день після закінчення терміну обов'язкового платежу згідно з укладеними договорами або якщо дата платежу не визначена після виписування рахунка на оплату
Дебіторська заборгованість, строк позовної давності якої минув	Це дебіторська заборгованість, яку обліковують після закінчення терміну позовної давності
Безнадійна дебіторська заборгованість	Це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником, або дебіторська заборгованість, строк позовної давності якої минув

Продовження таблиці 2.7.

Дебіторська заборгованість, строк погашення якої не настав	Це дебіторська заборгованість, заплановане погашення якої згідно з договором або нормами законодавства очікується в майбутньому
--	---

Джерело: сформовано автором за інформацією [48]

На балансі установи дебіторська заборгованість включає розрахунки з постачальниками, покупцями та іншими дебіторами. Це розрахунки планових платежів, із підзвітними особами, із державними цільовими фондами, бюджетом, із відшкодування завданих збитків.

Для підтвердження дійсності операцій із розрахунків із дебіторами бюджетна установа повинна занести їх до облікових регістрів. Згідно з наказом Міністерства фінансів України № 755 «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових регістрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання», облік з різними підприємствами, установами та організаціями, які є дебіторами бюджетної установи, ведеться в меморіальному ордері № 4 «Накопичувальна відомість за розрахунками з іншими дебіторами» [53].

У накопичувальній відомості за розрахунками з дебіторами ведеться облік розрахунків з різними підприємствами, установами та організаціями, які є дебіторами суб'єкта державного сектору. Відомість складається окремо за відповідними субрахунками рахунку 21 «Поточна дебіторська заборгованість» та окремо за кожним дебітором у розрізі кодів економічної класифікації видатків. Записи у накопичувальній відомості здійснюються за кожною операцією, що підтверджена документом, оформленим відповідно до законодавства.

за розрахунками з дебіторами, що здійснюються за рахунок коштів спеціального фонду, ведуться в окремому меморіальному ордері за цією самою формою.

Попередня оплата рахунків постачальників за матеріальні цінності та послуги, які будуть відвантажені або надані суб'єкту державного сектору в майбутньому, або відвантаження суб'єктом державного сектору матеріальних цінностей та надання послуг, оплата яких очікується в майбутньому,

супроводжуються записами за дебетом відповідних субрахунків рахунку 21 «Поточна дебіторська заборгованість».

Одержання матеріальних цінностей та послуг, оплачених суб'єктом державного сектору раніше, або надходження грошових коштів за матеріальні цінності та послуги, відвантажені чи надані суб'єктом державного сектору в минулому, супроводжуються записами за кредитом відповідних субрахунків рахунку 21 «Поточна дебіторська заборгованість».

Проте враховуючи масштабність операцій із розрахунків із дебіторами, однієї відомості замало. Оскільки дебіторська заборгованість відноситься до заборгованості, щодо якої є ймовірність її неповернення боржником, то виникнення простроченої або безнадійної заборгованості є неминучим. Тому для зручності доцільно створити окремий меморіальний ордер № 4а «Накопичувальна відомість за простроченими та безнадійними розрахунками з дебіторами». Даний ордер сприятиме посиленню внутрішнього контролю над розрахунками зі своїми постачальниками та іншими дебіторами.

Планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі передбачено такі активні синтетичні рахунки для накопичення інформації про дебіторську заборгованість [20]:

20 «Довгострокова дебіторська заборгованість»;

21 «Поточна дебіторська заборгованість».

Рахунки 20 та 21 мають субрахунки, їх класифікація наведена в табл. 2.8.

Здійснюючи розрахунки зі своїми контрагентами, на балансі бюджетної установи може виникнути сумнівна дебіторська заборгованість.

Списання дебіторської заборгованості в бухгалтерському обліку відображаємо лише, коли сплив строк позовної давності і дебіторська заборгованість визнана безнадійною. Таке списання відбувається на підставі інвентаризації розрахунків. Суму цієї заборгованості відображаємо у:

- довідці до акту інвентаризації розрахунків про дебіторську і кредиторську заборгованість, щодо яких строк позовної давності минув;

Таблиця 2.8. – Субрахунки дебіторської заборгованості згідно з Планом рахунків №1203

Субрахунки рахунку 20 «Довгострокова дебіторська заборгованість»	Субрахунки рахунку 21 «Поточна дебіторська заборгованість»
2011 «Довгострокова дебіторська заборгованість за операціями з оренди»	2110 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом»
	2111 «Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками за товари, роботи, послуги»
	2112 «Дебіторська заборгованість за короткостроковими кредитами, наданими розпорядниками бюджетних коштів»
2012 «Довгострокові кредити, надані розпорядниками бюджетних коштів»	2113 «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги»
	2114 «Дебіторська заборгованість за розрахунками із соціального страхування»
	2115 «Розрахунки з відшкодування завданих збитків»
2013 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість»	2116 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами»
	2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість»
	2118 «Розрахунки зі спільної діяльності»

Джерело: сформовано автором за інформацією [52]

- акті інвентаризації розрахунків з дебіторами і кредиторами.

Перш ніж списати дебіторську заборгованість, у протоколі інвентаризаційної комісії зазначаємо рішення комісії щодо списання з обліку такої заборгованості чи продовження її обліку як активу (хоч це й сумнівно).

Якщо прийняли рішення списати, після затвердження керівником установи протоколу інвентаризаційної комісії і видання відповідного наказу, бухгалтер проводить списання дебіторської заборгованості в бухгалтерському обліку.

Отже, необхідними документами для списання дебіторської заборгованості є підписані і затверджені:

- протокол інвентаризаційної комісії;
- акт інвентаризації розрахунків з дебіторами і кредиторами;
- довідка до нього;
- наказ про результати інвентаризації.

Після закінчення терміну позовної давності списання дебіторської заборгованості відображають кореспонденцією:

Дт 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису»

Кт 2113 «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», 2115 «Розрахунки з відшкодування завданих збитків», 2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість».

У бухгалтерському обліку списання безнадійної дебіторської заборгованості відображається такими записами (табл.2.9.).

Таблиця 2.9. – Облік списання безнадійної дебіторської заборгованості бюджетних установ

Зміст операції	Бухгалтерський облік		Меморіальний ордер	Підстава для запису
	дебет рахунку	кредит рахунку		
Списання безнадійної заборгованості				
Списано заборгованість, визнану безнадійною до стягнення, за якою строк позивної давності минув	5512	2111	17	Акт інвентаризації дебіторської заборгованості, протокол комісії
Віднесено на позабалансовий рахунок суму списаної заборгованості	071	—	16	Акт інвентаризації дебіторської заборгованості, протокол комісії
Випадок 1. Погашення заборгованості, яка відноситься до загального фонду кошторису				
Списано з позабалансового рахунку суму заборгованості, за якою надійшли кошти	—	071	16	Акт інвентаризації дебіторської заборгованості, протокол комісії
Надійшли кошти на погашення заборгованості, раніше визнаної безнадійною	2313	6211	2	Виписка з рахунку
Перераховано до бюджету кошти	6211	2313	2	Платіжне доручення
Випадок 2. Погашення заборгованості, яка відноситься до спеціального фонду кошторису				
Списано з позабалансового рахунку суму заборгованості, за якою надійшли кошти	—	071	16	Акт інвентаризації дебіторської заборгованості, протокол комісії
Надійшли кошти на погашення заборгованості, раніше визнаної безнадійною	2313	7111	14 та 3	Виписка з рахунку

Джерело: сформовано автором за інформацією [56]

Списання боргу внаслідок неплатоспроможності боржника не є підставою для скасування заборгованості. Тому дебіторську заборгованість після списання зараховують на позабалансовий рахунок 071 «Списана дебіторська заборгованість розпорядників бюджетних коштів». Відповідно до Порядку застосування Плану рахунків дебіторська заборгованість на цьому рахунку може обліковуватися протягом трьох років з моменту списання для спостереження за можливістю її стягнення в разі змін майнового стану неплатоспроможних дебіторів. Дебіторська заборгованість остаточно списується з субрахунку 071 або після надходження суми в порядку відшкодування, або у зв'язку із закінченням строку обліку такої заборгованості. Такий порядок обліку безнадійної дебіторської заборгованості передбачений в п. 3.5 Порядку № 372 [45].

Зауважимо, для зменшення навантажень на рахунок 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» доцільно створити рахунок

«Резерв сумнівних боргів». За дебетом рахунку «Резерв сумнівних боргів» відображатиметься списання сумнівної заборгованості або зменшення резерву. За кредитом – створення резерву сумнівних боргів. Тоді списання сумнівної заборгованості матиме такий вигляд:

Д-т 8311 «Фінансові витрати» К-т «Резерв сумнівних боргів»;

Д-т «Резерв сумнівних боргів» К-т 21 «Поточна дебіторська заборгованість

Аналізуючи все вищенаведене, можна зробити висновок, що бюджетний облік у цілому потребує вдосконалення, зокрема для більшого контролю над розрахунками зі своїми дебіторами створити окремий меморіальний ордер № 4а «Накопичувальна відомість за простроченими та безнадійними розрахунками з дебіторами». Також запропоновано створення синтетичного рахунку «Резерв сумнівних боргів» для зменшення навантаження на рахунок бухгалтерського обліку 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та здійснення достовірної оцінки дебіторської заборгованості.

2.3. Напрямки розвитку облікового забезпечення фінансових активів бюджетних установ

Розрахункові операції установ державного сектору економіки є важливою складовою ведення обліку в установі в цілому, тому нові впровадження та ініціативи облікового процесу повинні бути детально відстеженні та проаналізовані. Удосконалення процесу управління фінансових активів можна здійснювати: за допомогою застосування комп'ютерних технологій; покращення національних та використання міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду.

Важливими завданнями, що ставляться перед бухгалтерськими службами бюджетних установ, є забезпечення своєчасного, повного, відповідного нормативній базі обліку господарських процесів, що гарантує ефективне використання всіх ресурсів, збереження майна та економне витрачання бюджетних коштів. Застосування сучасних комп'ютерних інформаційних систем дає змогу виконувати всі ці задачі, включаючи розрахунки, створивши оптимальну структуру управління, підвищивши ефективність роботи облікового та управлінського персоналу [23].

Введення в практику програмних продуктів автоматизованих систем бухгалтерського обліку дає можливість комплексно вирішувати завдання не лише з обліку, але й з контролю, аналізу та аудиту.

Автоматизація бухгалтерського обліку дає такі результати: економічність бухгалтерського обліку досягається за рахунок оптимізації оподаткування; зменшується ризик виникнення різноманітних помилок, що в свою чергу, «рятує» від санкцій та штрафів зі сторони податкової; інформаційні потоки впорядковуються, адже при автоматизації обліку можна отримати будь-яку інформацію натисканням всього декількох клавіш; підвищується оперативність бухгалтерського обліку.

Загалом технологічний процес застосування комп'ютерної форми обліку включає: збір та реєстрацію первинних даних для оброблення на комп'ютері; формування масивів облікових даних на електронних носіях: журналу

господарських операцій, структури синтетичних і аналітичних рахунків, довідників аналітичних об'єктів, постійної інформації; отримання результатів за звітний період за запитом користувача або у вигляді реєстрів синтетичного обліку, аналітичних таблиць або відображенням на екрані дисплею потрібної інформації [23].

Одним з основних завдань комп'ютеризації при ведення обліку в бюджетній установі є її інтеграція і долучення до створення єдиної інформаційної бази, яка забезпечує ефективне управління бюджетними коштами.

Задля цієї мети існує Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» [51], в якому визначено принципи доступу до інформації про використання публічних коштів розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, комп'ютеризація ведення обліку стає не лише бажаною, але й вкрай обов'язковою.

Задля реалізації цього створено єдиний веб-портал використання публічних коштів Є-Data.

На сьогоднішній день розвиток інформаційних технологій має суттєвий вплив на ефективність організації обліку оплати праці. Завдяки застосуванню автоматизованих облікових систем під час здійснення бухгалтерського обліку та аналізу оплати праці в бюджетній установі можна:

- спростити розрахункові операції;
- підвищити якість та повноту даних, що містяться в облікових реєстрах;
- зменшити кількість помилок.

Відбувається швидке оснащення бюджетних установ інформаційними технологіями, що дає можливість накопичувати дані як на машинних носіях інформації, так і безпосередньо в облікових реєстрах. Застосування інформаційних технологій дає можливість у найкоротші строки отримати

інформацію, яка є необхідна та важлива. Це допомагає підвищити оперативність прийняття рішень керівництвом установи.

Автоматизовані системи відіграють важливу роль у бухгалтерському обліку бюджетної установи в цілому та значно спрощують роботу працівників у даному секторі. Однак не всі бюджетні установи, організації застосовують інформаційні технології у своїй діяльності.

Як свідчить досвід експлуатації економічних інформаційних систем, їх впровадження забезпечує досить високу ефективність. Незважаючи на чималі витрати, пов'язані з їх проектуванням та розробкою, а також на поточні експлуатаційні витрати на обслуговування АРМ, впровадження АРМ є доцільним [19].

Автоматизовані облікові системи безготівкових розрахунків або розрахунків з дебіторами не є досконалими. Причинами цьому є такі недоліки:

- часткова автоматизація операцій з документообігу;
- низький рівень розробки алгоритмів формування звітності;
- відсутній ефективний механізм архівації та зберігання даних.

Сьогодні існує велика кількість різноманітних програмних засобів автоматизації бухгалтерського обліку: від засобів автоматизації локальної задачі бухгалтерського обліку до повнофункціональної комп'ютерних системи бухгалтерського обліку в складі інформаційних систем установи [14].

В табл. 2.10. узагальнено перелік бюджетних установ та програми, які вони використовують в системі обліку фінансових активів та складання звітності.

Таблиця 2.10. – Перелік бюджетних установ України та їх програмне забезпечення в системі обліку фінансових активів та складання звітності

№	Назва бюджетної установи	Назва програмного забезпечення	Характеристика програмного забезпечення
1	Державна установа “Інститут охорони ґрунтів України”	“FIT-Бюджет”	Надає такі можливості: – ведення штатного розпису; – створення кадрових наказів; – облік робочого часу та ведення табеля обліку робочого часу; – автоматичний розрахунок нарахувань та утримань з заробітної плати; автоматичний розрахунок середньої заробітної плати для виплати відпускних, – лікарняних, оплати днів відрядження.
2	Національна поліція України	“Парус-Заробітна плата”	Надає такі можливості: – ведення особових рахунків співробітників; – облік штатної структури на рівні підрозділів і посад; – ведення табелю робочого часу, облік наказів з оплати праці, нарахування заробітної плати на підставі виправдувальних документів табеля; – розрахунок заробітної плати, в тому числі з урахуванням норм робочого часу і виробітку; – облік виплат за відомостями та ВКО; – перерахунок заробітної плати за минулі місяці; – розрахунок нарахувань на заробітну плату (податки, фонди тощо); облік виплаченої і не виплаченої заробітної плати;
3	Департамент молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	“UA-Бюджет”	Надає такі можливості: – розрахунок заробітної плати у розрізі джерел фінансування та КЕКВ; – розрахунок грошового забезпечення військовослужбовцям прирівняним до них осіб; – розрахунок грошового утримання службовців на державній службі; – розрахунок заробітної плати працівників відповідно до їх педагогічного навантаження; – розрахунок регламентованих законодавством податків із співробітників і внесків на фонд оплати праці;

Продовження таблиці 2.10.

			– для розрахунку сумнарахувань та утримань передбачена можливість використовувати довільні формули, у яких крім широкого переліку наперед визначених показників і показників, створених користувачами, є можливість застосовувати арифметичні дії, математичні функції та умовні вирази; – облік кадрів та аналіз кадрового складу; – формування регламентованої звітності для подачі у фонди, ДПІ, органи статистики.
4	Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	“ІС ПРО7”	Надає такі можливості: – обробка та контроль за формуванням та імпортом вхідних облікових даних щодо оплати праці; – здійснення розрахунків по визначенню суми заробітної плати та утримань з неї, а також розрахунків доплат, лікарняних і преміальних виплат, матеріальної допомоги, надбавок тощо у відповідності з вимогами чинного законодавства; – здійснення розрахунків суми податків і внесків, що підлягають сплаті до фіскального органу; – підготовка звітності до контролюючих органів у встановленій формі.
5	Управління праці та соціального захисту населення Краматорської міської ради	“MASTER: Зарплата і кадри”	Надає такі можливості: нарахування: – погодинної та відрядної заробітної плати, як за основною, так і сумісною посадами; – надбавок та доплат; – разові нарахування та умовно-постійні нарахування; – допомоги по соціальному страхуванню; – різних видів премій; утримання: – податку з доходів фізичних осіб, профспілкового внеску та інших обов'язкових утримань в автоматичному режимі; – постійні утримання: за виконавчими листами, кредитні внески, квартплата, комунальні послуги тощо; – розрахунок відрахувань з установи (ЄСВ)

Джерело: сформовано автором за інформацією [19]

Однією із перших програм, яку було впроваджено в Україні для бухгалтерського обліку, а саме обліку оплати праці була програма «ІС–ПРО: Бюджет».

«ІС–ПРО: Бюджет» – це розвинутий комплекс взаємопов’язаних систем, призначений для бухгалтерського, податкового, кадрового, оперативного обліку.

На ринку програмного забезпечення заклади вищої освіти обирають ІС-ПРО, оскільки вона є легкою, зрозумілою та адаптована під систему бухгалтерського обліку в бюджетних установах освітньої галузі.

Серед переваг сучасних програм можна назвати поєднання їхніх функцій та можливість комбінації їх діяльності із стандартними програмними продуктами, зокрема, MS Excel, який застосовується користувачами у більшості установ не лише України, а й цілого світу.

Використання АС «Є-звітність» та інших автономних систем надає можливість бухгалтеру одержати зведену та повноцінну інформацію не лише по головній бюджетній установі, але й по її приналежних установах і філіях.

Основні завдання та призначення цих програм: автоматизація бухгалтерського обліку в бюджетній установі, зокрема в частині обліку операцій щодо фінансових активів, а саме: готівкових та безготівкових розрахунків в національній та іноземній валют; за розрахунками з бюджетом; за розрахунками за товари, роботи, послуги; за наданими кредитами; за виданими авансами; за розрахунками із соціального страхування; за внутрішніми розрахунками; інша поточна дебіторська заборгованість

Серед інших програм, котрі також використовують бюджетні установи, можна виділити:

Комп’ютерну програму «М.Е.Дос» (My Electronic Document). Спеціально для бюджетних установ та організацій наявні усі форми та формати експорту (xls/xlsx, .pdf, .dbf, .xml тощо) для подачі звітності в Державну Казначейську службу, а також міністерства та відомства. В програмі реалізована робота із захищеними носіями для КЕП.

Системи «ЛІГА:ЗАКОН» – це програма, яка містить найповніше джерело систематизованої та достовірної правової інформації зі зручними інструментами для пошуку інформації.

Також після сумнозвісної вірусної атаки, усі підприємства та установи стараються убезпечити себе використовуючи антивірусне програмне забезпечення. Яскравим прикладом такого є антивірусні продукти компанії ESET.

При використанні державною установою певного програмного забезпечення керівник несе відповідальність за забезпечення захисту інформації в цій системі.

Отже, успішне та вдосконалене використання автономного програмного забезпечення дозволить бюджетній установі домогтися спрощення здійснення системи обліку розрахункових операцій за різними категоріями, а створений під певну установу інструментарій забезпечить високий рівень адаптації програмного засобу, як до індивідуальних потреб установи, так і до змін в обліковій політиці та в діючому законодавстві.

Питання впровадження зарубіжного досвіду обліку дебіторської заборгованості бюджетної установи та можливості його запровадження в Україні є складним та неоднозначним. З одного, боку, здається, що всі необхідні початки та передумови для цього наявні, це поліпшує взаємодію України та інших зарубіжних держав і процеси оновлення та осучаснення термінології та технічної бази бюджетних установ. А з іншого боку, неможливість та ускладнення впровадження цього досвіду опирається на різницю в законодавстві, особливістю виконання кошторису і зрештою менталітетом самих дебіторів.

Проте врахувавши всі зазначені особливості варто порівняти і можливо почерпнути для української практики прогресивні аспекти обліку дебіторської заборгованості зарубіжних країн.

Тому для бюджетних установи України існує можливість удосконалення аналізу дебіторської заборгованості, що дозволить краще розуміти ситуацію розрахунків з дебіторами, знаходити вигоду при управлінні цією заборгованістю та вміти критично оцінювати наслідки її появи.

На сьогодні, одним із головних документів, який містить інформацію про дебіторську заборгованість для суб'єктів господарювання Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [35]. Даний стандарт надає інформацію про визнання та оцінку дебіторської заборгованості, її типову класифікацію та відображення у фінансовій звітності. На перший погляд, можна сказати, що стандарт охоплює всі важливі аспекти дебіторської заборгованості, але, з іншого боку, його універсальність не надає повну інформацію про окремі її види та тонкощі.

Що стосується саме державного сектору, то через відсутність відповідного НП(С)БОДС для дебіторської заборгованості головний документ, який регулює облік дебіторської заборгованості в бюджетній сфері, є Наказ № 372 «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів із бухгалтерського обліку бюджетних установ» [8].

Порівнюючи наведені вище визначення дебіторської заборгованості, можна побачити, що висловлювання майже не відрізняються один від одного, і це є головним недоліком бюджетного обліку. Для вирішення даного питання доцільним є створення окремого Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі «Дебіторська заборгованість». Даний стандарт повинен містити окреме визначення дебіторської заборгованості в бюджетних сферах, повну класифікацію, основні моменти первинного та синтетичного обліку враховуючи специфіку діяльності бюджетних установ та вимог Бюджетного кодексу України.

Згідно з п. 5 ст. 51 Бюджетного кодексу України, розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та провадять видатки тільки в межах бюджетних асигнувань, установлених кошторисами; ділові відносини зі своїми партнерами бюджетна установа оформляє договорами [9].

Наступною рекомендацією буде запровадження в бюджетних установах України сучасних технологій типу систем планування ресурсів ERPS (Enterprise Resource Planning System), котрі здатні надавати інформацію за всіма аспектами

(бюджетну, фінансову, управлінську) та забезпечити можливість здійснення контролю дебіторської заборгованості.

У вітчизняній практиці обліку будь-яка заборгованість у певний момент може бути визнана установою безнадійною та списатись з балансу з відображенням витрат у складі інших операційних витрат, у нашій практиці для бюджетних установ не існує резерву сумнівних боргів, який є, наприклад, у підприємств приватної власності [24].

На противагу вітчизняній практиці, відповідно до загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку США, при розрахунку сумнівної дебіторської заборгованості бюджетної установи використовуються 2 методи:

1. Метод відсотка від нетто-реалізації (сума сумнівної заборгованості віднімається шляхом умноження виручки від реалізації на певний відсоток, отриманий шляхом обчислення середнього відсотка видатків за сумнівними боргами у попередніх періодах).

2. Метод обліку розрахунків за строками оплати (опираючись на практику попередніх років, відбувається ранжування рахунків для отримання за строками оплати та віднесення до сумнівних боргів певної частини заборгованості з конкретним терміном) [8].

Також бюджетні установи при списанні дебіторської заборгованості за рахунками можуть передавати свою дебіторську заборгованість третій особі, «ліквідуючи» її таким чином і отримуючи певну суму грошей. Існує 2 найпоширеніші способи такої передачі: передача дебіторської заборгованості за рахунками під заставу та продаж дебіторської заборгованості за рахунками. Списання заборгованості може здійснюватися у разі визнання її безнадійною.

Таким чином, варто зазначити, що на сьогодні існує певна недосконалість організації та ведення обліку фінансових активів в частині дебіторської заборгованості бюджетних установ. Установи державного сектору нарівні з іншими суб'єктами господарювання потребують побудови ефективного механізму управління дебіторською заборгованістю з метою попередження виникнення нової. Таким чином, удосконалення процесу управління

дебіторською заборгованістю за допомогою застосування комп'ютерних технологій; покращення національних та використання міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду обліку дебіторської заборгованості бюджетної залишається провідним питанням і хоч заборгованість постійно буде в установі, однак чи це буде проста тимчасова заборгованість чи безнадійна, залежить від самої установи та його методів зменшення та обліку заборгованості.

РОЗДІЛ 3.

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ на прикладі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

3.1. Аналітичне забезпечення фінансових активів та їх вплив на управління бюджетної установи

Аналітичне забезпечення фінансових активів в КНЕУ передбачає дослідження за двома напрямками: аналіз руху грошових коштів та аналіз дебіторської заборгованості.

Аналіз руху грошових коштів здійснюється в межах фінансового аналізу діяльності бюджетних установ. Методику аналізу грошових потоків доцільно організовувати за етапами, виконання яких забезпечить інформацією для прийняття управлінських рішень щодо діяльності бюджетної установи.

Етапи аналізу руху грошових коштів надають інформацію, що необхідна для складання прогнозів. Розрахунок грошового потоку може бути успішно використаний для оцінювання фінансової рівноваги установи, але основна користь цього типу розрахунків полягає у здатності чітко показувати різноманітність наявних витрат, використання коштів і відрахування сум, з одного боку, та доходів, джерел формування коштів і заліків сум, з іншого боку. Етапи здійснення аналізу грошових потоків бюджетної установи наведено на рис. 3.1.

Першим етапом є визначення мети та завдань аналізу грошових коштів. Метою аналізу грошових коштів є виявлення резервів ефективності використання грошових коштів у межах визначеної законодавством звітності бюджетної установи. Завдання аналізу грошових коштів полягають у загальному оцінюванні стану, структури та динаміки грошових потоків; порівняльному аналізі касових і фактичних видатків бюджетної установи; оцінюванні ліквідності та платоспроможності бюджетної установи; оцінюванні показників функціональної діяльності бюджетних установ задля пошуку резервів покращення їх діяльності.

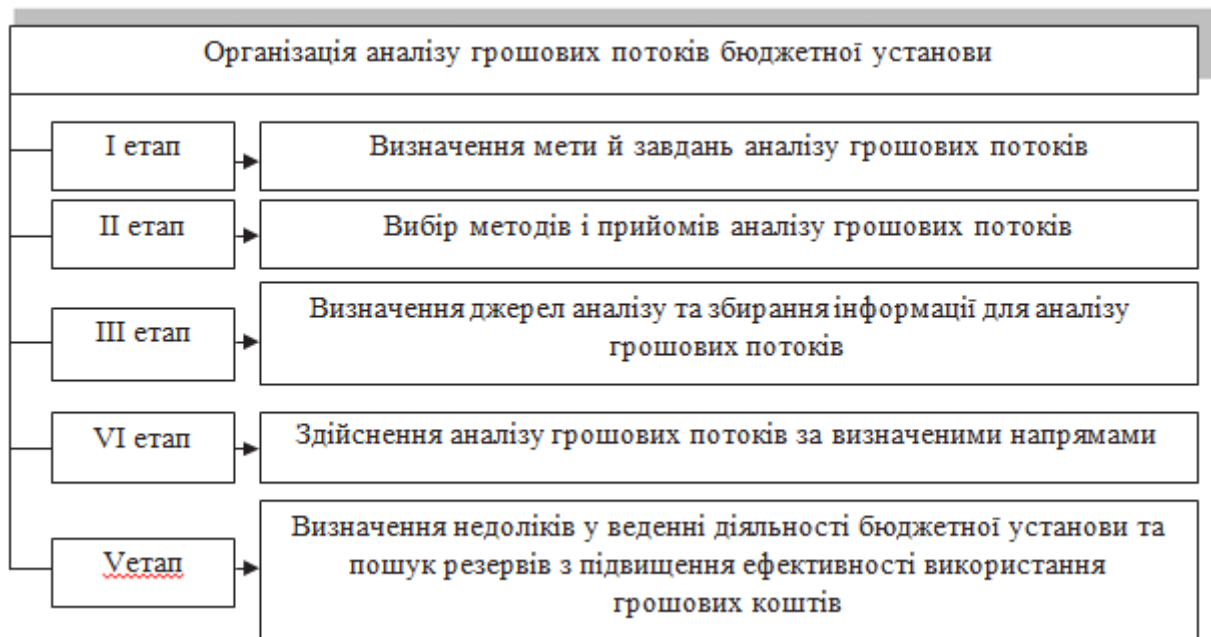

Рис. 3.1. Етапи здійснення аналізу грошових потоків бюджетної установи

Джерело: сформовано автором за інформацією [22]

Другим етапом є вибір методів і прийомів проведення аналізу. Методи фінансового аналізу бюджетної установи включають комплекс науково-методичних інструментів для дослідження її фінансового стану. Розрізняють неформалізовані та формалізовані методи, які слід застосовувати під час здійснення аналізу грошових потоків бюджетної установи. Неформалізовані методи аналізу базуються на описі аналітичних процедур на логічному рівні. При цьому аналітичні взаємозв'язки та залежності не використовуються. До формалізованих методів фінансового аналізу належать ті, в основі яких лежать чітко визначені аналітичні залежності.

До основних прийомів аналізу, які дадуть змогу найбільш повно провести оцінювання наявності та руху грошових коштів, слід віднести такі:

- горизонтальний аналіз, тобто порівняння показників з попереднім періодом, що дасть змогу виявити відхилення, їх причини та надати рекомендації щодо їх коригування (наприклад, зміна залишку грошових коштів на поточному рахунку у звітному періоді);

- вертикальний (структурний) аналіз, тобто визначення структури показників, що дасть змогу встановити найбільш суттєві складові частини аналізованого показника

питома вага грошових коштів у загальній сумі оборотних активів та активів бюджетної установи загалом);

- порівняльний аналіз, тобто оцінювання показників порівняно з показниками аналогічних установ;

- трендовий аналіз, тобто порівняння показників з низкою попередніх періодів та визначення основної тенденції показників (цей прийом дає змогу здійснити прогноз діяльності бюджетної установи);

- коефіцієнтний аналіз, тобто розрахунок визначених коефіцієнтів, які характеризують зв'язки між окремими показниками.

Застосування прийомів дасть можливість оцінити використання грошових коштів бюджетною установою та скласти інформаційний базис для управлінських рішень.

Третім етапом є визначення джерел аналізу та збирання інформації для здійснення аналізу грошових коштів. Джерелами аналізу грошових потоків є первинні документи бухгалтерського обліку (прибуткові та видаткові касові ордери, платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення, розрахункові чеки, рахунки-фактури, касові та товарні чеки тощо), облікові регістри та фінансова й бюджетна звітність.

До фінансових звітів, які є джерелом аналізу грошових потоків, слід віднести Баланс та Звіт про рух грошових коштів. Баланс (ф. № 1-дс) як звіт про фінансовий стан відображає залишки за грошовими коштами, отриманого на підставі звірених даних бухгалтерського обліку [49].

Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3-дс) відображає рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Іноді для надання ґрунтовних висновків щодо ефективності використання грошових коштів бюджетної установи використовують інформацію Звіту про фінансові результати (ф. № 2-дс), у якому відображаються операції зі

збільшення або зменшення доходів та/або витрат суб'єкта державного сектору та бюджету (зокрема, частка інвестора в результатах діяльності об'єкта інвестування) за звітний період [2].

Фінансові звіти відображають фінансово-майновий стан та результати діяльності бюджетної установи. Бюджетна звітність характеризує стан та виконання бюджетної установи за звітний період. Відповідно, фінансова та бюджетна звітність містить інформацію про результати розподілу коштів та майна держави уповноваженими на це суб'єктами. Фінансова звітність для бюджетних установ не забезпечує повну інформаційну картину щодо аналізу грошових коштів, оскільки для бюджетних установ, як зазначалося, метою є не досягнення фінансової результативності, а належне виконання визначених функцій у межах кошторису та дотримання цільового призначення наданих коштів. Здійснення такого оцінювання забезпечує саме бюджетна звітність.

Четвертим етапом є здійснення аналізу грошових коштів за такими напрямками:

- загальний аналіз грошових коштів (динаміка та питома вага у складі активів, зокрема оборотних активів);
- аналіз складу, структури й динаміки грошових коштів у розрізі видів діяльності;
- аналіз грошових коштів за джерелами їх надходження за даними фінансової звітності;
- аналіз фінансових коефіцієнтів, які характеризують ефективність використання грошових коштів бюджетної установи.

Методика розрахунку фінансових коефіцієнтів, які характеризують ефективність використання грошових коштів узагальнено в табл. 3.1.

Під час розрахунку коефіцієнтів ліквідності для визначення поточних зобов'язань слід використовувати дані аналітичного обліку поточних забезпечень, оскільки в Балансі зазначена їх загальна сума (поточних та довгострокових).

Таблиця 3.1. – Показники ефективності використання грошових коштів

Коефіцієнт	Розрахунок
1.Коефіцієнт загальної ліквідності	Оборотні активи (р. 1050 + 1060 + 1090 + 1120 + 1125 + 1130 + 1135 + 1140 + 1145 + 1150 + 1155 + 1160 + 1170 + 1175 + 1180) / Поточні зобов'язання (р. 1530 + 1540 + 1545 + 1550 + 1555 + 1560 + 1565 + 1570 + 1575)
2.Коефіцієнт швидкої ліквідності	Поточна дебіторська заборгованість та грошові кошти (р. 1120 + 1125 + 1130 + 1135 + 1140 + 1145 + 1150 + 1155 + 1160 + 1170 + 1180) / Поточні зобов'язання (р. 1530 + 1540 + 1545 + 1550 + 1555 + 1560 + 1565 + 1570 + 1575)
3.Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти (р. 1155 + 1160 + 1170 + 1180) / Поточні зобов'язання (р. 1530 + 1540 + 1545 + 1550 + 1555 + 1560 + 1565 + 1570 + 1575)
4.Оборотність грошових коштів	Фінансування для виконання бюджетною установою визначених функцій відповідно до бюджетних призначень / Середні залишки грошових коштів та дебіторської заборгованості
5.Мінімально необхідна сума грошових коштів	Касові видатки установи / Оборотноість грошових коштів

Джерело: сформовано автором за інформацією [7]

Отже, запропонована методика аналізу грошових потоків, що конкретизована за етапами його здійснення, забезпечить чітку організацію аналітичних процесів у бюджетній установі. Це дасть змогу визначити ефективність використання грошових коштів та перспективи діяльності бюджетної установи.

Питання дебіторської заборгованості на сучасному етапі розвитку ринкових відносин займає важливу роль. Водночас необхідно зазначити, що класифікація дебіторської заборгованості здійснюється обліковцями суто в межах рахунків. Виходячи з цього, слід зазначити, що в Україні такий поділ дебіторської заборгованості обов'язковий.

Систему управління дебіторською заборгованістю необхідно використовувати як інструмент збільшення продажу, і комплекс заходів, які спрямовані на зниження ризику простроченої або безнадійної дебіторської заборгованості. Для оцінки стану та якості дебіторської заборгованості запропоновано розраховувати такі показники (табл.3.2.).

Важливу роль в управлінні дебіторською заборгованістю бюджетних установ відіграють планування, прогнозування та контроль роботи з дебіторами. Таким чином, правильно організований облік та аналіз дебіторської заборгованості

Таблиця 3.2. – Методика розрахунку показників оцінки стану та якості дебіторської заборгованості

№ з/п	Показник	Формула розрахунку	Економічний зміст
1.	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$\text{Кодз} = \text{ЧД} / \text{ДЗ}$ (чистий дохід від реалізації продукції / дебіторська заборгованість)	Показує скільки разів впродовж періоду, що аналізується, обсяги надходжень від реалізації можуть вмістити в собі середній залишок дебіторів
2.	Тривалість періоду дебіторської заборгованості	$\text{Тпдз} = \text{Т} / \text{Кодз}$ (тривалість періоду / Кодз)	Розраховується скільки в середньому днів підприємству необхідно для отримання оплати за відвантажену продукцію, виконані роботи, надані послуги. Чим триваліший період погашення, тим вищий ризик неповернення дебіторської заборгованості
3.	Питома вага дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів	$\text{ПВДз} = \text{ДЗ} / \text{ОА} * 100\%$ (дебіторська заборгованість / оборотні активи)	Показує питому вагу діяльності дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів. Чим вищий показник, тим менша мобільна структура майна підприємства

Джерело: сформовано автором за інформацією [28]

показують напрями зменшення її розміру. Для цього необхідно:

- визначати ступінь ризику несплати рахунків покупцями;
- збільшувати коло покупців з метою мінімізації втрат від несплати одним або декількома покупцями;
- контролювати співвідношення дебіторської заборгованості і кредиторської заборгованості;
- вести оперативний контроль за надходженням грошових коштів;
- своєчасно визначати безнадійну заборгованість;
- вести претензійну роботу співпрацюючи з юридичною службою;
- своєчасно надавати платіжні документи;

3.2. Аналіз фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Інформаційною базою для аналізу фінансових активів є фінансова звітність, зокрема розділ II. Фінансові активи Балансу (ф.№1-дс) Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (далі – КНЕУ імені Вадима Гетьмана) за 2020-2022 р.р.

Як було зазначено, спочатку проаналізуємо фінансові активи частині структури та динаміки.

Аналіз структури фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 р.р. наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3. – Аналіз структури фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення		
	Значення	Питома вага, %	Значення	Питома вага, %	Значення	Питома вага, %	2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2022-2020 рр.
Довгострокова дебіторська заборгованість	246658	0,75	197850	0,56	166917	0,69	-48808	-30933	-79741
Поточна дебіторська заборгованість, у тому числі	5601294	17,12	11082984	31,58	12244076	50,43	5481690	1161092	6642782
за розрахунками за товари, роботи, послуги	466752	1,43	932354	2,66	894474	3,68	465602	-37880	427722
за виданими авансами	125059	0,38	5700312	16,24	5273522	21,72	5575253	-426790	5148463
за розрахунками із соціального страхування	194085	0,59	518245	1,48	-	0,00	324160	-518245	-194085
інша поточна дебіторська заборгованість	4815398	14,72	3932073	11,20	6076080	25,02	-883325	2144007	1260682
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:	26868026	82,13	23813277	67,86	11870064	48,89	-3054749	-11943213	-14997962
національній валюті, у тому числі в:	26262832	80,28	23289914	66,36	10728862	44,19	-2972918	-12561052	-15533970
Касі	2522	0,01	1853	0,01	1809	0,01	-669	-44	-713

Продовження таблиці 3.3.

Казначействі	26260310	80,27	23288061	66,36	10727053	44,18	-2972249	- 12561008	-15533257
Іноземній валюті	605194	1,85	523363	1,49	1141202	4,70	-81831	617839	536008
Усього	32715978	100	35094111	100	24281057	100	2378133	- 10813054	-8434921

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

Як видно з таблиці, найбільшу частку у структурі фінансових активів КНЕУ у 2020-2021 роках становили грошові кошти та їх еквіваленти, а саме: у 2020 р. – 26,9 млн. грн. (82,13%), у 2021 р. – 23,8 млн. грн. (67,86%). При цьому, у 2022 р. цей показник становив 11,9 млн. грн. (48,89%), а найбільшу частину фінансових активів складали поточна дебіторська заборгованість – 12,2 млн. грн. (50,43%). У 2020-2021 роках аналогічний показник становив відповідно 5,6 млн. грн. (17,12%) і 11,1 млн. грн. (31,58%). Таким чином, протягом досліджуваного періоду спостерігається тенденція до зменшення обсягу грошових коштів та їх еквівалентів з одночасним збільшенням величини поточної дебіторської заборгованості. Довгострокова дебіторська заборгованість становила порівняно незначну частку фінансових активів: у 2020 р. вона складала 246,7 тис. грн. (0,75%), у 2021 р. – 197,9 тис. грн. (0,56%), у 2022 р. – 166,9 тис. грн. (0,69%).

Структуру фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 рр. наочно зображено на рис. 3.2.-3.4.

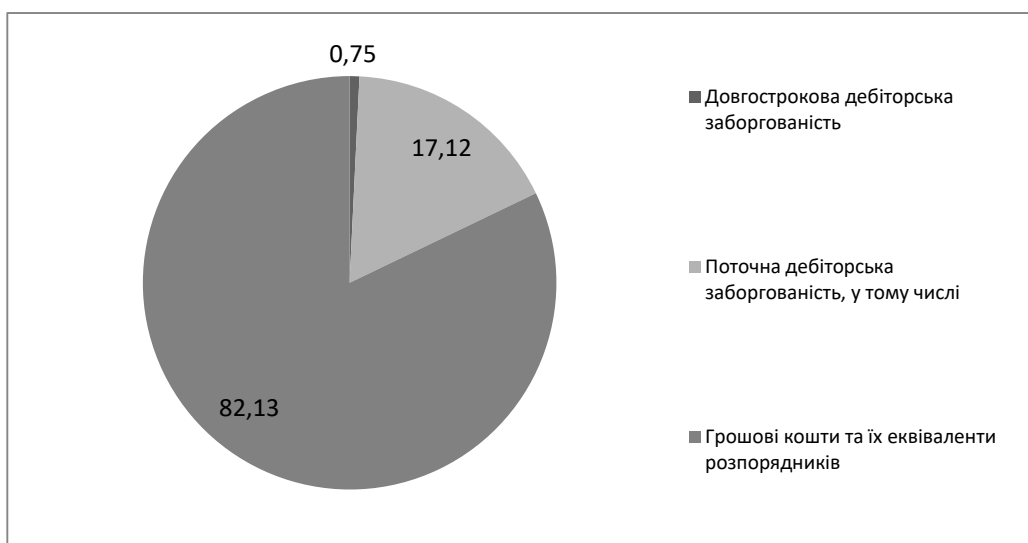

Рисунок 3.2. - Структура фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020 р.

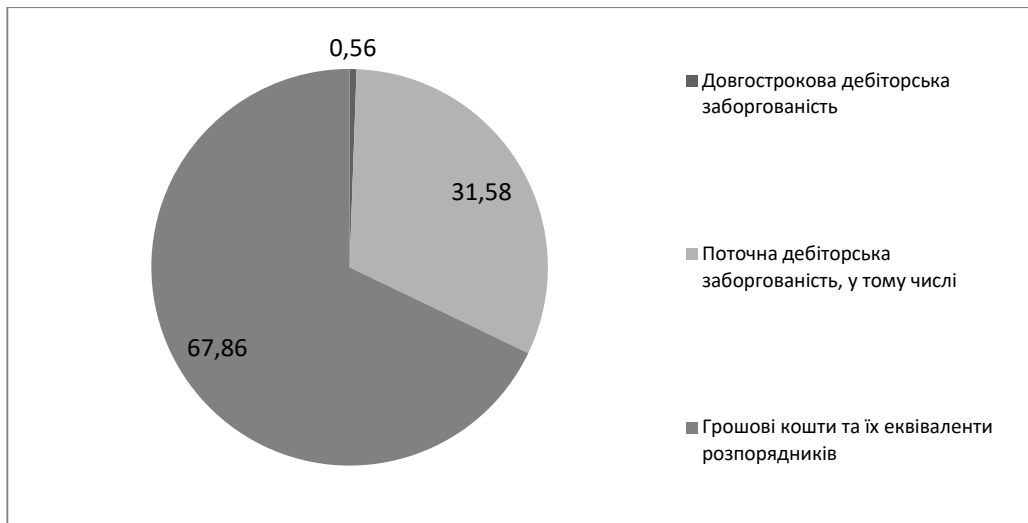

Рисунок 3.3. - Структура фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2021 р.

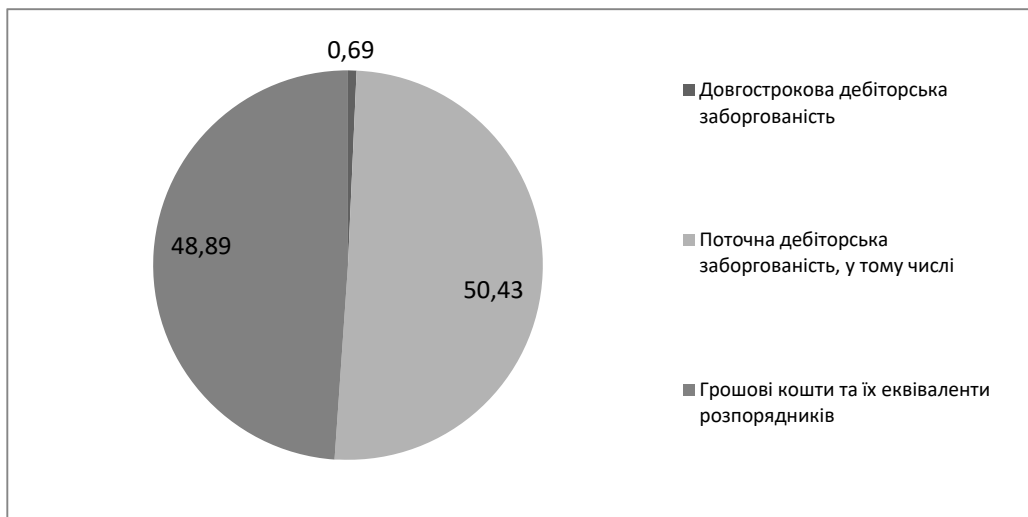

Рисунок 3.4. - Структура фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2022 р.

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

Як видно, у структурі грошових коштів та їх еквівалентів найбільшу частку становили кошти у національній валюті, а саме у казначействі (у 2020 р. – 80,27% загального обсягу фінансових активів, у 2021 р. – 66,36%, у 2022 р. – 44,19%), а грошові кошти в іноземній валюті протягом досліджуваного періоду становили менше 5%. Поточна дебіторська заборгованість у 2020-2022 роках складалась із заборгованості за розрахунками за товари, роботи, послуги (менше 5%), за виданими авансами (0,38% у 2020 р., 16,24% у 2021 р. й 21,72% у 2022р.), за

розрахунками із соціального страхування (менше 2%) та іншої поточної дебіторської заборгованості (14,72% у 2020 р., 11,20% у 2021 р. й 25,02% у 2022 р.).

Аналіз динаміки фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 р.р. наведено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4. – Аналіз динаміки фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2021-2020 р.р.		Відхилення 2022-2021 р.р.		Відхилення 2022-2020 р.р.	
				Грн.	%	Грн.	%	Грн.	%
Довгострокова дебіторська заборгованість	246658	197850	166917	-48808	-19,79	-30933	-15,63	-79741	-32,33
Поточна дебіторська заборгованість, у тому числі	5601294	11082984	12244076	5481690	97,86	1161092	10,48	6642782	118,59
за розрахунками за товари, роботи, послуги	466752	932354	894474	465602	99,75	-37880	-4,06	427722	91,64
за виданими авансами	125059	5700312	5273522	5575253	4458,10	-426790	-7,49	5148463	4116,83
за розрахунками із соціального страхування	194085	518245	-	324160	167,02	-518245	-100,00	-194085	-100,00
інша поточна дебіторська заборгованість	4815398	3932073	6076080	-883325	-18,34	2144007	54,53	1260682	26,18
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:	2686802 6	23813277	11870064	-3054749	-11,37	-11943213	-50,15	- 14997962	-55,82
національній валюті, у тому числі в:	2626283 2	23289914	10728862	-2972918	-11,32	-12561052	-53,93	- 15533970	-59,15

Продовження таблиці 3.4.

Касі	2522	1853	1809	-669	-26,53	-44	-2,37	-713	-28,27
Казначействі	26260310	23288061	10727053	-2972249	-11,32	-12561008	-53,94	-15533257	-59,15
Іноземній валюті	605194	523363	1141202	-81831	-13,52	617839	118,05	536008	88,57
Усього	32715978	35094111	24281057	2378133	7,27	-10813054	-30,81	-8434921	-25,78

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

Згідно даних таблиці, найбільш суттєва зміна обсягу фінансових активів спостерігалася у 2022 році: він зменшився на 10,8 млн. грн., або на 30,81% у порівнянні з попереднім роком. При цьому, у 2021 році даний показник збільшився на 2,4 млн. грн. (7,27%). Таким чином, загальне зменшення обсягу фінансових активів у 2020-2022 році становило 8,4 млн. грн., або 25,78%.

Наочно динаміку фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 рр. ілюструє рис. 3.5.

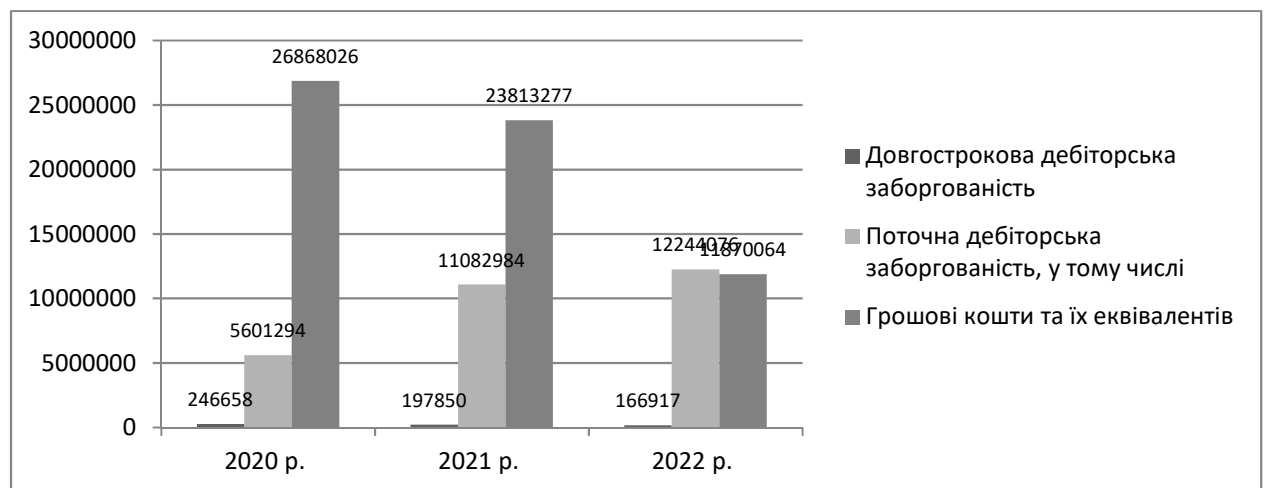

Рисунок 3.5. – Динаміка фінансових активів КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 р.р.

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

У 2020-2022 роках спостерігалась тенденція до зменшення обсягів довгострокової дебіторської заборгованості та грошових коштів та їх еквівалентів. Перший показник зменшився у 2021 р. на 48,8 тис. грн. (19,79%) у порівнянні з попереднім періодом, у 2022 р. – на 30,9 тис. грн. (15,63%) у порівнянні з 2021 р. і на 79,7 тис. грн. (32,33%) у порівнянні з 2020 р. Обсяг грошових коштів за ці періоди скоротився відповідно на 3,1 млн. грн. (11,37%), 11,9 млн. грн. (50,15%) і 15,0 млн. грн. (55,82). При цьому, щодо поточної дебіторської заборгованості

спостерігалася тенденція до зростання. У 2021 р. цей показник збільшився майже вдвічі (на 5,5 млн. грн.) у порівнянні з 2020 р., а у 2022 р. – на 10,48% (1,2 млн. грн.). Загальне зростання обсягу поточної дебіторської заборгованості у 2022 р. порівняно з 2020 р. становило 6,6 млн. грн., або 118,59%.

Аналіз структури примітки №7 «Дебіторська заборгованість» за 2020-2022 рр. КНЕУ наведено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5. – Аналіз структури дебіторської заборгованості КНЕУ у 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення		
	Значення	Питома вага, %	Значення	Питома вага, %	Значення	Питома вага, %	2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2022-2020 рр.
Довгострокова дебіторська заборгованість	246658	4,22	197850	1,75	166917	1,34	-48808	-30933	-79741
з неї за кредитами, наданими з бюджету	-	0,00	197850	1,75	166917	1,34	197850	-30933	166917
Поточна дебіторська заборгованість	5601294	95,78	11082984	98,25	12244076	98,66	5481690	1161092	6642782
з неї за кредитами, наданими з бюджету	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0	0
Прострочена дебіторська заборгованість	1418667	24,26	2208074	19,57	1823518	14,69	789407	-384556	404851
Усього	5847952	100	11280834	100	12410993	100	5432882	1130159	6563041

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

Як видно з таблиці, у структурі дебіторської заборгованості найбільшу частку становила поточна заборгованість, а саме: у 2020 р. – 95,78%, у 2021 р. – 98,25%, у 2022 р. – 98,66%.

Структуру поточної та простроченої дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020-2022 рр. наочно зображено на рис. 3.6.-3.8.

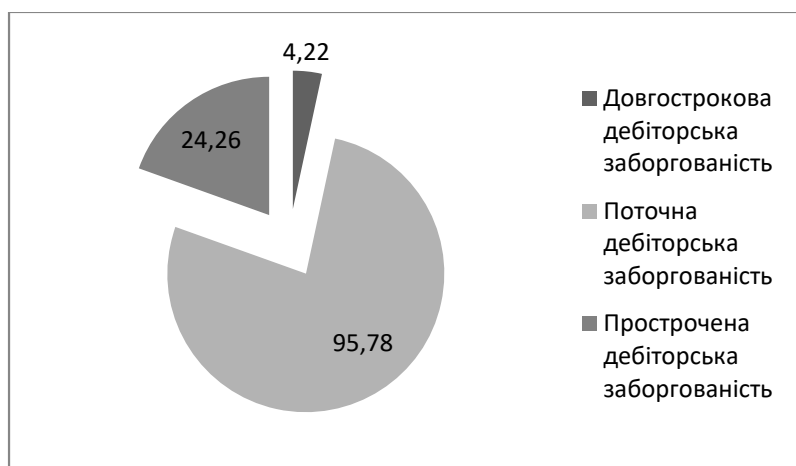

Рисунок 3.6. – Структура дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2020 р.

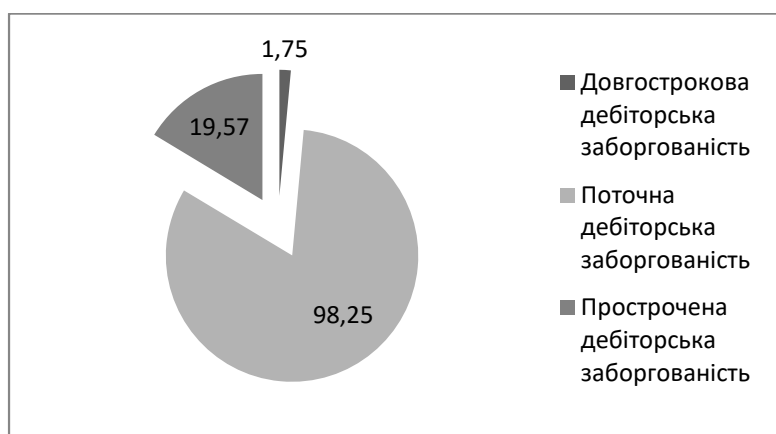

Рисунок 3.7. – Структура дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2021 р.

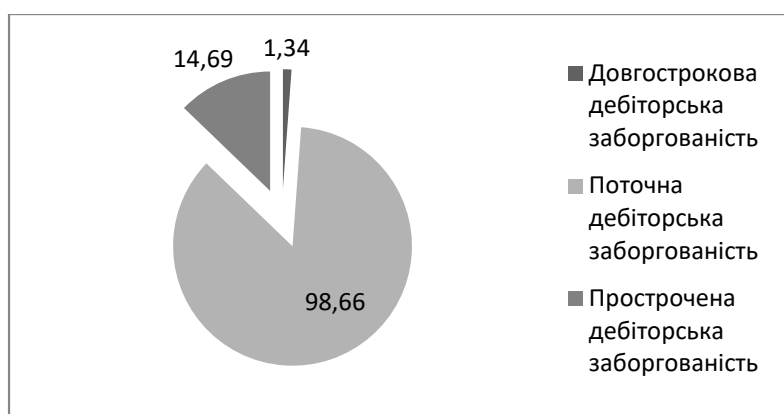

Рисунок 3.8. – Структура дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана за 2022 р.

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

Довгострокова заборгованість складала відповідно 4,22%, 1,75% і 1,34% у загальному обсязі дебіторської заборгованості. Щодо простроченої дебіторської заборгованості також спостерігається тенденція до зниження її обсягу у загальній структурі такої заборгованості. У 2020 даний показник становив 1,4 млн. грн. (24,26%), у 2021 р. – 2,2 млн. грн. (19,57%), а у 2022 р. – 1,8 млн. грн. (14,69%).

Аналіз динаміки примітки №7 «Дебіторська заборгованість» за 2020-2022 рр. КНЕУ наведено у табл. 3.6.

Таблиця 3.6. – Аналіз динаміки дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана у 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2021-2020 р.р.		Відхилення 2022-2021 р.р.		Відхилення 2022-2020 р.р.	
				Грн.	%	Грн.	%	Грн.	%
Довгострокова дебіторська заборгованість	246658	197850	166917	-48808	-19,79	-30933	-15,63	-79741	-32,33
з неї за кредитами, наданими з бюджету	-	197850	166917	197850	-	-30933	-15,63	166917	-
Поточна дебіторська заборгованість	5601294	11082984	12244076	5481690	97,86	1161092	10,48	6642782	118,59
з неї за кредитами, наданими з бюджету	-	-	-	0	-	0	-	0	-
Прострочена дебіторська заборгованість	1418667	2208074	1823518	789407	55,64	-384556	-17,42	404851	28,54
Усього	5847952	11280834	12410993	5432882	92,90	1130159	10,02	6563041	112,23

Джерело: узагальнено автором на основі [61]

Дані таблиці щодо зміни довгострокової та поточної дебіторської заборгованості співпадають з даними аналізу динаміки, наведеними у табл. 2. Прострочена дебіторська заборгованість у 2020-2022 роках змінювалась нерівномірно: у 2021 р. її обсяг збільшився на 789,4 тис. грн., або на 55,64%, у порівнянні з попереднім періодом, а у 2022 р. – зменшився на 384,6 тис. грн., або на 17,42%. Відповідно, загальне зростання величини даного показника у 2020-2022 роках становило 404,9 тис. грн., або 28,54%. При цьому, щодо загального

обсягу дебіторської заборгованості протягом досліджуваного періоду спостерігається позитивна тенденція: у 2021 р. цей показник збільшився на 5,4 млн. грн. (92,90%), а у 2022 р. – на 1,1 млн. грн. (10,02%). Зростання обсягу дебіторської заборгованості у 2022 р. у порівнянні з базовим періодом становило 6,6 млн. грн., або 112,23%.

Показники, наведені у примітці № 8 «Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів», повторюють дані, вже представлені в розділі I «Фінансові активи» балансу, що свідчить про відсутність додаткової інформації у даному документі. З урахуванням цього, аналіз таких показників є недоцільним, адже він був представлений у табл. 1 та 2. Це свідчить про не інформативність зазначеної примітки та її недоліки у системі подання фінансової звітності.

Для більш глибокого розуміння стану фінансових активів проведемо коефіцієнтний аналіз грошових коштів та дебіторської заборгованості. Методика розрахунку показників зазначена вище.

Коефіцієнт загальної ліквідності у 2021 році $= 38\,484\,730 / 1\,008\,516 = 38,160$; у 2022 році $= 25\,164\,554 / 908\,889 = 27,687$. Даний показник свідчить про те, що обсяг оборотних активів закладу перевищує обсяг її поточних зобов'язань. Відповідно, у 2021-2022 роках установа мала здатність виконати свої поточні зобов'язання за рахунок наявних у неї оборотних активів;

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2021 році $= 34\,372\,898 / 1\,008\,516 = 34,083$; у 2022 році $= 22\,972\,938 / 908\,889 = 25,276$. Даний коефіцієнт вказує на можливість установи погасити власні короткострокові зобов'язання за допомогою високоліквідних активів протягом досліджуваного періоду;

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2021 році $= 23\,289\,914 / 1\,008\,516 = 23,093$; у 2022 році $= 10\,728\,862 / 908\,889 = 11,804$. Даний показник демонструє здатність закладу покрити у 2021-2022 роках свої поточні зобов'язання за рахунок грошових коштів;

Оборотність грошових коштів у 2021 році = $233\,278\,440 / (17\,128\,786 / 2) = 27,238$; у 2022 році = $235\,348\,905 / (23\,691\,827 / 2) = 19,868$. Даний показник свідчить про те, що установа ефективно використовує власні грошові ресурси.

У 2022 році спостерігалася тенденція до зниження кожного із зазначених показників, проте їх значення залишаються прийнятними, що свідчить про достатній рівень ефективності використання установою своїх грошових коштів.

Показники для аналізу дебіторської заборгованості наведено у таблиці

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості установи у 2021 році = $207\,349\,319 / 11\,280\,834 = 18,381$; у 2022 році = $219\,662\,826 / 12\,410\,993 = 17,699$. Даний показник свідчить про те, що впродовж 2021 і 2022 років обсяги виручки від наданих послуг вміщували в собі середній залишок дебіторів 18 разів.

Тривалість періоду дебіторської заборгованості у 2021 році = $365 / 18,381 = 19,858$; у 2022 році = $365 / 17,699 = 20,623$. Таким чином, в середньому впродовж зазначених періодів для отримання оплати за надані послуги закладу було необхідно відповідно 20 та 21 день.

Питома вага дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів у 2021 році = $11\,280\,834 / 38\,484\,730 * 100 = 29,312$; у 2022 році = $12\,410\,993 / 25\,164\,554 * 100 = 49,319$. Відповідно, частка дебіторської заборгованості у загальному обсязі оборотних активів закладу становила 29,3% у 2021 році та 49,3% у 2022 році.

Таким чином, впродовж досліджуваного періоду спостерігалася негативна тенденція до зміни кожного із зазначених показників, а саме збільшився ризик непогашення дебіторської заборгованості та

3.3. Шляхи удосконалення аналізу фінансових активів бюджетних установ

Аналіз дебіторської заборгованості показав наявність проблем в системі управління фінансовими активами, зокрема в частині дебіторської заборгованості. Необхідно зазначити, що дебіторська заборгованість займає значну частку

оборотних активів в аналізованому періоді. Такі показники, як ліквідності, оборотності, не відображають інформації про реальний стан фінансових активів.

На підставі аналізу управлінської політики та стану фінансових активів КНЕУ вважаємо доцільним одним з етапів запровадити прогнозування величини фінансових активів через розрахунок прогнозних значень до дебіторської заборгованості.

КНЕУ має фінансування за рахунок двох фондів, загального і спеціального. Кошти спеціального фонду плануються і прогнозуються закладом, на рік і на три роки, а потім передаються на затвердження Міністерству освіти і науки України як головному розпоряднику бюджетних коштів..

Беручи до уваги аналіз кількісних та якісних показників стану дебіторської заборгованості КНЕУ пропонується використання одного з таких методів прогнозування:

- метод відсотка від обороту (виручки від наданих послуг);
- метод коефіцієнта еластичності;
- метод оборотності [36].

Як прогнозний період доречно обрати 2023 р. щодо наявних даних 2022 та 2021 рр. Для розрахунку прогнозних значень наведемо вихідні дані у табл. 3.7.

Таблиця 3.7. – Вихідні дані для прогнозування дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Показники	2021 р.	2022 р.
Дохід від наданих послуг, тис. грн.	1256,3	1577,0
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	11280	12410
Частка дебіторської заборгованості в обороті (виручці), %	18,2	17,5
Тривалість планового періоду, дн.	360	360

Джерело: узагальнено автором

Ознайомимось із результатами розрахунків, використовуючи дані табл. 3.7.

На основі цих даних визначено розрахункові значення планових показників для прогнозування дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана на 2023 р. (табл. 3.8.).

Таблиця 3.8. – Розрахункові значення фактичних показників для прогнозування дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Показники	2021 р.	2022 р.
Фактичний темп приросту дебіторської заборгованості (ТПДЗф), %	5,3	64,6
Фактичний темп приросту виручки від реалізації (ТПВРф), %	20	25,5
Фактичний період обороту дебіторської заборгованості, дн.	70,9	76,6

Джерело: узагальнено автором

Таблиця 3.9. – Розрахункові значення планових показників для прогнозування дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана на 2023 р.

Показники	2023 р.
Прогнозний обсяг виручки від реалізації продукції, тис. грн.	1971,25
Прогнозне значення частки дебіторської заборгованості в обороті (виручці)	20,2
Темп приросту виручки від реалізації, очікуваний на плановий період, %	25,5

Джерело: узагальнено автором

В табл. 3.10. за допомогою вказаних методів прогнозування наведено прогнозні значення дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана на 2023 р.

Таблиця 3.10. – Прогнозні значення дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана на 2023 р.

Метод розрахунку	Прогнозне значення дебіторської заборгованості (Дпр), тис. грн.
Метод відсотка від обороту (виручки від реалізації)	398,19
Метод коефіцієнта еластичності	420,4
Метод оборотності	522,38

Джерело: розраховано автором

Таким чином, виконавши прогнозні розрахунки дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана, можна засвідчити, що кожен із використаних методів прогнозування демонструє неоднакові результативні значення. Можна припустити, що ці розбіжності пов'язані з індивідуальними особливостями діяльності Університету.

Після складання прогнозів і аналізу отриманих результатів пропонується КНЕУ за допомогою кореляційно-регресійного аналізу дослідити взаємозв'язок

дебіторської заборгованості із поточними зобов'язаннями установи для обґрунтування системи управління дебіторською заборгованістю. Важливо розуміти, наскільки рівень дебіторської заборгованості негативно впливає на фінансовий стан установи та чи є необхідність залучення додаткових джерел фінансування. Для того щоб визначити зв'язок між дебіторською заборгованістю та поточними зобов'язаннями КНЕУ, вважаємо доцільним застосувати інструменти математичного моделювання. Під час дослідження взаємозв'язку між обраними показниками використовувався метод кореляційно-регресійного аналізу. Цей метод дасть змогу оцінити математичну залежність результативного показника від величини факторного показника на основі статистичного аналізу даних.

Для здійснення кореляційно-регресійного аналізу в ролі результативного показника (Y) оберемо значення поточних зобов'язань КНЕУ імені Вадима Гетьмана, отже, факторний показник (X) відповідає значенням дебіторської заборгованості. Для отримання найбільш достовірних результатів кореляційно-регресійного аналізу використовуємо квартальні дані за 2020–2022 рр. У цьому разі кількість спостережень становить 12 періодів [61].

Важливим критерієм обраних вихідних даних є коефіцієнт кореляції, який відображає тісноту зв'язку між досліджуваними показниками. Саме значення цього коефіцієнта дає змогу переконатися в тому, що обраний факторний показник дійсно суттєво впливає на величину результативного показника та має місце в побудові регресійної моделі (табл.3.11.).

Значення коефіцієнта кореляції $r = 0,845$ вказує на наявність високого кореляційного зв'язку між X та Y, а також свідчить про таке: зміни значень поточних зобов'язань на 85% залежать від змін величини дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Зобразимо схематично вплив факторного показника (X) на значення результативного показника (Y). Для цього використаємо рис. 3.9.

Таблиця 3.11. – Вихідні дані КНЕУ імені Вадима Гетьмана для кореляційно-регресійного аналізу

Період	Поточні зобов'язання (Y), тис. грн.	дебіторська заборгованість (X), тис. грн.
2020 р.		
1-й квартал	198,3	151,4
2-й квартал	346,1	236,4
3-й квартал	431,2	309
4-й квартал	472,2	262,8
2021 р.		
1-й квартал	495,7	152,2
2-й квартал	551,4	146,5
3-й квартал	814,1	221,4
4-й квартал	1174,2	333,6
2022 р.		
1-й квартал	1241,4	331,9
2-й квартал	1314,6	314,7
3-й квартал	1650,9	374,2
4-й квартал	1835,9	509,3
Коефіцієнт кореляції		$r = 0,845$

Джерело: розраховано автором

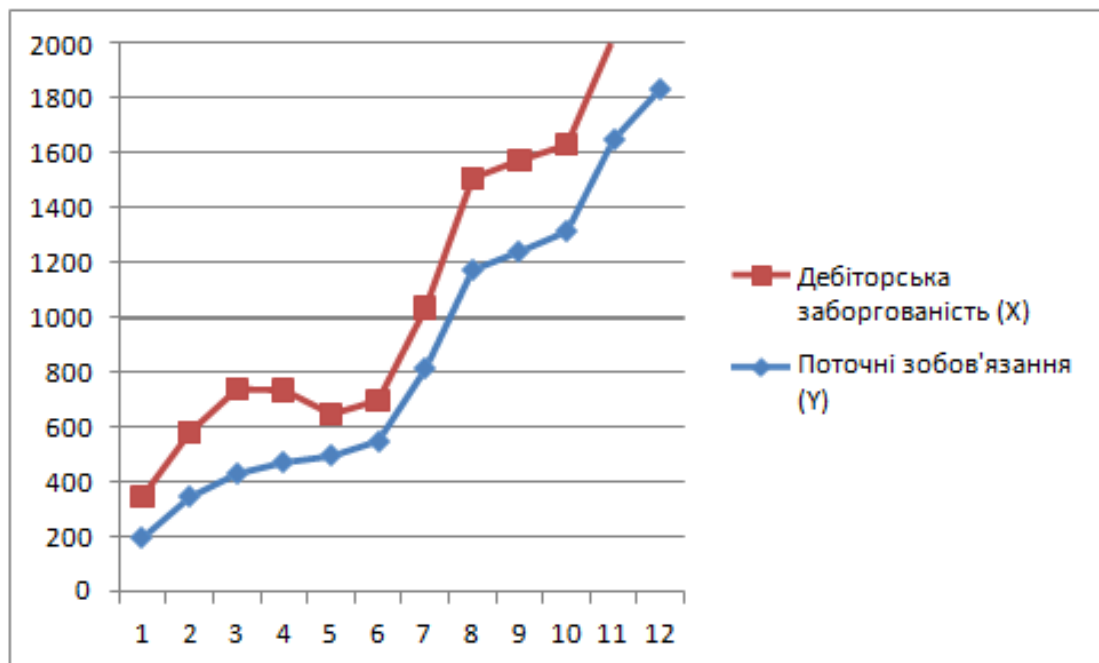

Рисунок 3.9. – Вплив дебіторської заборгованості на значення поточних зобов'язань КНЕУ імені Вадима Гетьмана у розрізі кореляційно-регресійного аналізу

Джерело: побудовано автором

Аналіз даних рис. 3.9. показує, що між факторним показником (X) та результативним показником (Y) є прямий взаємозв'язок: збільшення значення показника X супроводжується збільшенням результативного показника (Y).

Отже, отримане значення коефіцієнта кореляції дає змогу використовувати обрані показники для подальшого регресійного аналізу. Виявлений прямий зв'язок між досліджуваними величинами підтверджує можливість існування лінійного зв'язку.

Для побудови регресійної моделі та оцінки її прогностичних можливостей пропонуємо обрати метод парної регресії. Отже, лінійне рівняння регресії має такий вигляд (1) [16]:

$$Y = a * X + b \quad (1)$$

де Y – значення результативного показника (залежна змінна);

X – значення факторного показника (незалежна змінна);

a, b – коефіцієнти регресії.

Згідно з вищенаведеним рівнянням, для отримання регресійної моделі необхідно знайти значення параметрів регресії a і b. Для цього використаємо програму для роботи з електронними таблицями Microsoft Excel і застосуємо метод найменших квадратів (МНК). Результати розрахунків наведено у табл. 3.12.

Таблиця 3.12. – Дані розрахунків для визначення параметрів рівняння регресії КНЕУ імені Вадима Гетьмана

№ з/п	Дебіторська заборгованість, тис. грн. (X)	Поточні зобов'язання, тис. грн. (Y)	XY	X ²	Y ²	Розрахункові значення поточних зобов'язань за рівнянням регресії Y, тис. грн.
1.	151,4	198,3	30022,6	22922,0	39322,9	325,9896
2.	236,4	346,1	81818,0	55885,0	119785,2	694,2593
3.	309,0	431,2	133240,8	95481,0	185933,4	1008,805
4.	262,8	472,2	124094,2	69063,8	222972,8	808,6396
5.	152,2	495,7	75445,5	23164,8	245718,5	329,4556
6.	146,5	551,4	80780,1	21462,3	304042,0	304,7599
7.	221,4	814,1	180241,7	49018,0	662758,8	629,2706
8.	333,6	1174,2	391713,1	111289,0	1378745,6	1115,387
9.	331,9	1241,4	412020,7	110157,6	1541074,0	1108,021
10.	314,7	1314,6	413704,6	99036,1	1728173,2	1033,501
11.	374,2	1650,9	617766,8	140025,6	2725470,8	1291,29
12.	509,3	1835,9	935023,9	259386,5	3370528,8	1876,622
Σ	3343,4	10526,0	3475872,1	1056892	12524526,0	14290,46

Джерело: розраховано автором

На основі даних таблиці отримано лінійне рівняння регресії, що характеризує взаємозв'язок досліджуваних показників:

$$Y = 4,33X - 329,9.$$

Зобразимо розрахункові значення на рис. 3.10.

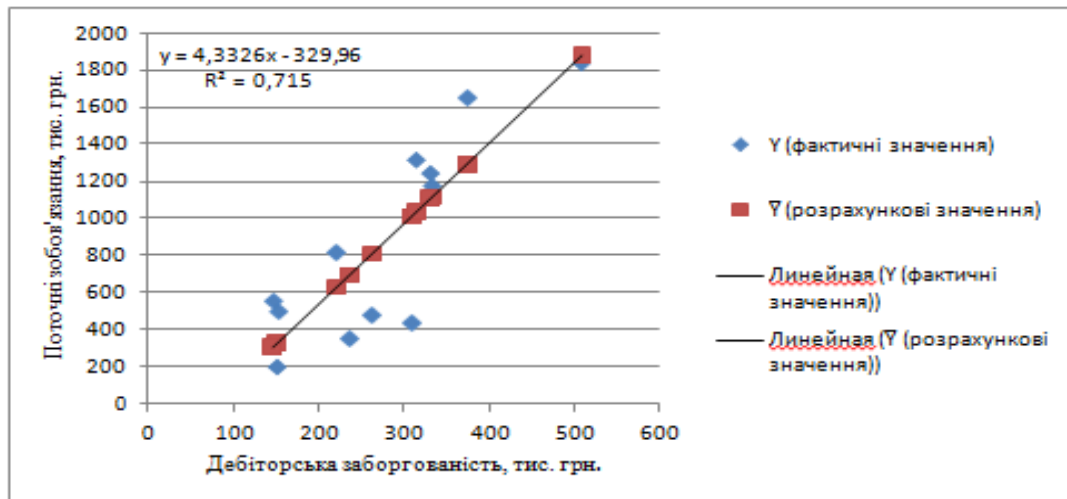

Рис.3.10. – Лінія регресії взаємозв'язку дебіторської заборгованості та поточних зобов'язань КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Джерело: побудовано автором

Отримана модель регресії дає можливість університету отримувати прогностні дані стосовно розміру поточних зобов'язань залежно від зміни значень дебіторської заборгованості.

Користуючись отриманим у процесі дослідження рівнянням регресії $Y = 4,33X - 329,96$, є можливість розрахунку величини поточних зобов'язань на певний період. Так, якщо значення дебіторської заборгованості збільшиться на 10 тис. грн., то розмір поточних зобов'язань збільшиться на 42,9 тис. грн

Таким чином, на підставі аналізу управлінської політики та стану дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана вважаємо доцільним одним з етапів запровадити прогнозування величини дебіторської заборгованості.

Беручи до уваги аналіз кількісних та якісних показників стану дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана, пропонується використання одного з таких методів прогнозування: метод відсотка від обороту (дохід від наданих послуг; метод коефіцієнта еластичності; метод оборотності.

Виконавши прогнозні розрахунки дебіторської заборгованості КНЕУ імені Вадима Гетьмана, можна засвідчити, що кожен із використаних методів прогнозування демонструє неоднакові результативні значення. Можна припустити, що ці розбіжності пов'язані з індивідуальними особливостями діяльності бюджетної установи.

На підставі аналізу розрахунків пропонується в якості оптимального методу прогнозування дебіторської заборгованості використовувати метод коефіцієнта еластичності. Саме цей метод заснований на взаємозв'язку виручки від реалізації та дебіторської заборгованості. Вважаємо, що цей метод дає змогу отримати найточніші результати прогнозування.

Після складання прогнозів і аналізу отриманих результатів пропонується КНЕУ імені Вадима Гетьмана за допомогою кореляційно-регресійного аналізу досліджувати взаємозв'язок дебіторської заборгованості з поточними зобов'язаннями для обґрунтування системи управління дебіторською заборгованістю. Отримана модель регресії дала можливість КНЕУ імені Вадима Гетьмана отримувати прогнозні дані стосовно розміру поточних зобов'язань залежно від зміни значень дебіторської заборгованості.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження за темою: Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими активами бюджетних установ отримано наступні висновки та пропозиції:

1. Визначено, що фінансовими активами є грошові кошти та їх еквіваленти; контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив; контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами на потенційно вигідних умовах; інструмент власного капіталу суб'єкта господарювання. Фінансові активи включають: грошові кошти, не обмежені для використання, та їх еквіваленти; дебіторську заборгованість, не призначену для перепродажу; фінансові інвестиції, що утримуються до погашення; фінансові активи, призначені для перепродажу; інші фінансові активи.
2. Основний нормативно-правовий документ, який регулює методологічні засади обліку фінансових активів є НПСБОДС 134 «Фінансові інструменти», де вказано, що фінансові активи первісно оцінюють та відображають за їх фактичною собівартістю, яка складається із вартості активів, наданих або отриманих в обмін на відповідний фінансовий актив, і витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням або вибуттям фінансового активу.
3. Уточнено, що облік фінансових активів здійснюється на рахунках та субрахунках класу 2. Фінансові активи, які призначені для узагальнення інформації про наявність і рух фінансових активів, зокрема коштів у касі, на рахунках в установах банків або в органах Державної казначейської служби України, у розрахунках з дебіторами, довгострокові і поточні фінансові інвестиції, довгострокові і короткострокові векселі одержані та інші фінансові активи.
4. Визначено, що в Методичних рекомендаціях щодо облікової політики не визначено принципи, методи, критерії та особливості оцінки фінансових активів для бюджетних установ. У зв'язку з цим запропоновано уточнити

елементи, які мають бути відображені в Наказі про облікову політику, в частині обліку фінансових активів бюджетної установи, а саме: критерії визнання фінансових активів; структура аналітичного рахунку за видами фінансових активів; оцінка вартості фінансових активів; критерії зменшення корисності або відновлення економічної вигоди фінансових активів

5. Окреслено облікове забезпечення руху грошових коштів, що передбачає оформлення важливих документів, а саме: облікові та аналітичні регістри, платіжні доручення, чеки, векселі, акредитиви тощо. Облік касових операцій в бюджетній установі ведеться на активному рахунку 22 «Готівкові кошти та їх еквіваленти». Для обліку руху і наявності грошових коштів бюджетні установи відкривають реєстраційні рахунки в органах Держказначейства України або банків, для цих операцій призначено рахунок 23 Грошові кошти на рахунках. Ці рахунки мають свої субрахунки, але важливо зауважити, що найбільше розрахункових операцій здійснюється через субрахунок 2313 Реєстраційний рахунок, тому до нього важливо розробити деталізовану структуру аналітичного рахунку, який би включав всі види господарських операцій.
6. Узагальнено напрями удосконалення, для більшого контролю над розрахунками зі своїми дебіторами запропоновано створити окремий меморіальний ордер № 4а «Накопичувальна відомість за простроченими та безнадійними розрахунками з дебіторами». Також запропоновано створення синтетичного рахунку «Резерв сумнівних боргів» для зменшення навантаження на рахунок бухгалтерського обліку 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» та здійснення достовірної оцінки дебіторської заборгованості.
7. Обґрунтовано напрями удосконалення процесу управління дебіторською заборгованістю за допомогою застосування комп'ютерних технологій; покращення національних та використання міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду обліку дебіторської заборгованості бюджетної

залишається провідним питанням і хоч заборгованість постійно буде в установі, однак чи це буде проста тимчасова заборгованість чи безнадійна, залежить від самої установи та його методів зменшення та обліку заборгованості.

8. Визначено, що важливу роль в управлінні дебіторською заборгованістю бюджетних установ відіграють планування, прогнозування та контроль роботи з дебіторами. Тож, запропоновано при організації обліку та проведенні аналізу дебіторської заборгованості здійснювати заходи: визначати ступінь ризику несплати рахунків покупцями; збільшувати коло покупців з метою мінімізації втрат від несплати одним або декількома покупцями; контролювати співвідношення дебіторської заборгованості і кредиторської заборгованості; вести оперативний контроль за надходженням грошових коштів; своєчасно визначати безнадійну заборгованість; вести претензійну роботу співпрацюючи з юридичною службою; своєчасно надавати платіжні документи.
9. Узагальнено шляхи удосконалення аналізу фінансових активів в частину запровадження прогнозування величини дебіторської заборгованості. На підставі аналізу розрахунків запропоновано в якості оптимального методу прогнозування дебіторської заборгованості використовувати метод коефіцієнта еластичності. Після складання прогнозів і аналізу отриманих результатів запропоновано КНЕУ імені Вадима Гетьмана за допомогою кореляційно-регресійного аналізу досліджувати взаємозв'язок дебіторської заборгованості з поточними зобов'язаннями для обґрунтування системи управління дебіторською заборгованістю. Отримана модель регресії дала можливість КНЕУ імені Вадима Гетьмана отримувати прогнозні дані стосовно розміру поточних зобов'язань залежно від зміни значень дебіторської заборгованості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамик О. В. Інформаційні технології в комп'ютерних системах бухгалтерського обліку: проблеми організації даних та їх потоків // Бізнес Інформ. 2018. №10. С. 348–353. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2016-10_0-pages-348_353.pdf.
2. Андрєєва Г.І. Роль аналізу поточної дебіторської заборгованості при оцінці обґрунтованості управлінських рішень. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/52572/6/Andrieieva_Rol_analizu_potochnoi.pdf
3. Атамас П.Й. Облік у бюджетних установах : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2011. 312 с.
4. Багрова І.В., Макєєва Н.С. Визначення оптимального обсягу дебіторської заборгованості. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/48398668.pdf>.
5. Белозерцев В. Економіко-математичне моделювання оптимальної структури дебіторської заборгованості підприємства за товари. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
6. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств. Фінанси України. 2019. № 12.
7. Болюх М., Заросило А. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2008. 344
8. Бондаренко О.С. Сучасні підходи до обліку дебіторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній практиці господарювання// Інвестиції: практика та досвід. №18. 2018. С.36-39
9. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50–51. Ст. 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

12. Гуня В.О. Удосконалення класифікації дебіторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності підприємств / Економічний простір. 2017. № 19. С. 124-131

13. Гуцайлюк Л.О., Хоружак Н.М. До питання обліку дебіторської заборгованості у бюджетних установах. Галицький економічний вісник (інформаційно-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності). 2019. № 1. С. 152–155.

14. Дергільова Г.С., Коробкіна І.С. Порівняльний аналіз програмних продуктів із автоматизації обліку розрахунків із персоналом// Харківський державний університет харчування та торгівлі. 30.03.2021.№2.С. 97-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2021_1%281%29 16.

15. Джога Р.Т., Свірко С.В., Синельник Л.М. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : підручник / за заг. ред. проф. Р.Т. Джоги. Київ : КНЕУ, 2003. 483 с.

16. Димченко О.В., Рудаченко О.О., Мозговий Є.В. Моделювання дебіторської заборгованості підприємств теплопостачання. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_2_2017ua/8.pdf.

17. Дяченко Д. О. Окремі аспекти обліку і контролю грошових коштів / Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. 2018. Вип. 10(3). С. 239-243

18. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. №996 URL:<http://zakon.rada.gov.ua>

19. Захарова О.А. Особливості обліку і контролю активіву бюджетних установах// Причорноморський національний економічний університе. 2019.С. 118. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream.pdf>

20. Захарчук О.Г. Інформаційні технології обліку і контролю розрахунків з оплати праці у бюджетних установах// Тернопільський національний економічний університет. 2017. С. 118. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream.pdf>.

21. Золотухін О. Облік дебіторської та кредиторської заборгованості. Вісник. 2019. № 20. URL : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8329> .

22. Кемарська Л. Особливості аналізу фінансової звітності суб'єктів державного сектору. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 768–774
23. Кісельова А. Дебіторська заборгованість бюджетних установ: правові аспекти, повернення заборгованості та облік URL: <https://rbb.radnyk.ua/posts/debitorska-zaborgovanist-byudzhethnyh-ustanov-pravovi-aspekty-povernennya-zaborgovanosti-ta-oblik/>
24. Кіяшко О.М. Необхідність облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю. Актуальні проблеми економіки 2019.№3(93). С. 190-196
25. Коваленко А. Г. Обліково-аналітичні принципи класифікації фінансових інвестицій. Інвестиції: практика та досвід № 9/2013. С.12-15
26. Кондратюк І.О., Стадніченко О.В. Облік розрахунків бюджетних установ з дебіторами та кредиторами. Ефективна економіка. 2015.№ 10. URL: <http://http://www.economy.nayka.com.ua/>
27. Крупка Я. Облік інвестицій / Я. Крупка. Тернопіль: Економічна думка, 2001. 320 с
28. Кручак Л. Методика аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2020. С.97-102
29. Левицька С. Облік та аналіз діяльності бюджетних установ : монографія. Рівне, 2004. 233 с.
30. Лівашко Т.В, Бебех К.В. Шляхи покращення управління дебіторською заборгованістю підприємства. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_7_103.pdf.
31. Матицина Н. О. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 12.
32. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені наказом Мінфіну від 23.01.15 р. № 11 URL <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text>

33. МСБОДС 15 «Фінансові інструменти: розкриття та подання інформації»
URL <https://document.vobu.ua/wp-content/uploads/2023/06/ipsas15.pdf>

34. Назарова К., Кумченко Т. Аналіз діяльності бюджетних установ : навчальний посібник. Київ : КНТЕУ, 2006. 208 с.

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість": Наказ Мінфіна України 08.10.99 N 237 URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>

36. Нестеренко І. Методика прогнозування дебі- торської заборгованості підприємства. URL: [http:// econa.at.ua/publ/vipuski_za_rokami/2017_rik/metodika_prognozuvannja_debitorskoji_zaborgovanosti_pidpriemstva/16-1-0-236](http://econa.at.ua/publ/vipuski_za_rokami/2017_rik/metodika_prognozuvannja_debitorskoji_zaborgovanosti_pidpriemstva/16-1-0-236).

37. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2009 р. № 1541 URL:<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>

38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок»: наказ Мінфіну від 24.12.2010 N 1629 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-11#Text>

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 127 "Зменшення корисності активів": наказ Міністерства фінансів України від 24 грудня 2010 року № 1629<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0092-11>

40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 130 Вплив змін валютних курсів: наказ Мінфіну від 11.08.2011 р. № 1022 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1040-11#Text>

41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 133 «Фінансові інвестиції»: наказ Міністерства фінансів України від 18.05.2012 № 568. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0901-12#n29>

42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 134 «Фінансові інструменти»: наказ Мінфіна від 18.05.2012 № 568<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-12#Text>

43. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємств оптової торгівлі : монографія / Н.С. Акімова, О.В. Топоркова, Т.О. Євлаш, О.О. Говоруха. Х.: ХДУХТ, 2018. 285 с.

44. Остафійчук С. М. Класифікація грошових коштів та їх еквівалентів для потреб бухгалтерського обліку та економічного аналізу / Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2018. Вип. 20(2). С. 261-267

45. Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко- математичних методів. URL: <http://ua-ekonomist.com/archive/2017/3/payanok.pdf>.

46. Положення Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: правління НБУ Постанова від 29.12.2017 № 148 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

47. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку : наказ Мінфіну від 24.03.9 р. №88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

48. Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.04.2014 № 372 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0426-14#Text>

49. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 28.02.2017 № 307 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17#Text>

50. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого 29.12.2015 № 1219 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16#Text>

51. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 15.09.2015 № 679-VIII (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183-19>

52. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>

53. Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання : Наказ Міністерства фінансів України від 08.09.2017 № 755. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17#Text>.

54. Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання: наказ Мінфіну від 29.06.2017 № 604 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0895-17#n25>

55. Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року, схвалено Розпорядженням КМУ від 20 червня 2018 р. № 437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018>.

56. Про затвердження Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами : Наказ Міністерства фінансів України від 29 грудня 2015 р. № 1219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0086-16>.

57. Сазонець І.Л., Кайбулаєва М.А., Бобирь О.І. Управління заборгованістю на підприємстві: економічний аспект. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=72>.

58. Селезень О.М. Удосконалення підходів до оптимізації і прогнозування статей балансу. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/2_ukr/108.pdf.

59. Скорба О.А. Регулювання обліку дебіторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній практиці // Економіст. 2019. №11. с.50-56.

60. Соловей Н.В. Проблеми обліку дебіторської заборгованості. Соловей Н.В., Маліношевська К.І. URL: www.nbuv.gov.ua/portal.

61. Фінансова звітність Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана URL: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/dostup/rich_zvit/.

62. Хотомлянський О. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємств / Актуальні проблеми економіки. 2017. №2. С. 145- 151

63. Definition of 'Accounts Receivable' The Economic Times : website. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/definition/ accounts-receivable>

64. Noah Parsons. What Is Accounts Receivable? LivePlan : website. URL: www.liveplan.com/blog/what-is-accounts-receivable/.

65. What Is Accounts Receivable? FreshBooks : website. URL: <https://www.freshbooks.com/hub/accounting/accounts-receivable>.

66. Will Kenton. Accounts Receivable. Investopedia : website. URL: [https://www.investopedia.com/terms/a/accountsreceivable.asp#:~:text=Accounts%20receivable%20\(AR\)%20is%20 the,00%3A00](https://www.investopedia.com/terms/a/accountsreceivable.asp#:~:text=Accounts%20receivable%20(AR)%20is%20 the,00%3A00)

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Поданняматеріалів на конкурс (звітності) на конкурсний
збірник і державному секторі №1 «Відомості фінансової
звітності»

Установа	Територія	Спеціальний/публічний/приватний/державний сектор	Орган державного управління	Вид економічної діяльності	Одиниця виміру: три	Періодичність: річна	КОДН		
							2021	01	01
Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"	Київська	за СДРПДУ	Міністерство освіти і науки України	Висша освіта	за КОДН	за КВЕД	02070884		
	Шевченківський	за КАЗОПТ					UAK000000001078669		
	Державна організація (установа, заклад)	за КОДН					428		
							11085		
							85.42		

БАЛАНС
на 01 січня 2022 року

Форма №1-дс

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ			
<i>Осередні засоби:</i>	<i>1000</i>	373691879	1190074376
первісна вартість	1001	376396609	36713944217
знос	1002	402704739	24522869841
<i>Інвестиційні надбавки:</i>	<i>1010</i>	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	-	-
<i>Нематеріальні активи:</i>	<i>1020</i>	62202	62202
первісна вартість	1021	62202	62202
накопичена амортизація	1022	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1030	2172164	2245290
<i>Довгострокові фінансові активи:</i>	<i>1040</i>	-	-
первісна вартість	1041	-	-
накопичена амортизація	1042	-	-
Залишки	1050	3765523	4111832
Виробництва	1060	-	-
Центральні банківські активи	1070	-	-
Усього за розділом I	1085	379691759	1196493700
II. ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	246658	197850
<i>Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:</i>	<i>1110</i>	-	-
цінні папери, крім акцій	1111	-	-
кредити та інші форми участі в капіталі	1112	-	-
<i>Поточна дебіторська заборгованість:</i>	<i>1120</i>	-	-
за розрахунками з бюджетом	1120	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	466792	932354
за позиченими кредитом	1130	-	-

за поданими інвестиціями	1135	125059	5700312
за розрахунками із соціальним страхуванням	1140	194083	518245
за внутрішніми розрахунками	1145	-	-
інші поточні дебіторська заборгованість	1150	4815198	3932073
Поточні фінансові інвестиції	1155	-	-
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти, розподілені між бюджетними коштами та державними цільовими фондами у:</i>			
національній валюті, у тому числі в:	1160	26262832	33289914
касі	1161	2522	1853
кредитових банків	1162	26260310	33288061
установчих банків	1163	-	-
державі	1164	-	-
іноземній валюті	1165	605194	323363
<i>Кошти бюджетів та інших кісників на:</i>			
спільному кредитовому рахунку	1170	-	-
рахунках в установчих банках, у тому числі в:	1175	-	-
національній валюті	1176	-	-
іноземній валюті	1177	-	-
Інші фінансові активи	1180	-	-
Усього за розділом II	1195	32318978	35094131
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ			
БАЛАНС	1300	412422982	1231587811

НАСИВ	Код ридика	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ			
Власний капітал	1400	741923901	745622244
Капітал у довіреність	1410	8093702	1255943586
Фінансовий результат	1420	-360482694	-794784902
Капітал у підприємстві	1430	-	-
Резерви	1440	-	-
Цільове фінансування	1450	2172164	2308903
Усього за розділом I	1495	392707973	1209089831
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
<i>Довгострокові зобов'язання:</i>			
за цінними паперами	1500	-	-
за кредитами	1510	248678	197850
інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	-	-
<i>Поточні зобов'язання:</i>			
за платежами до бюджету	1540	413959	423703
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1545	-	-
за кредитами	1550	-	-
за підприємствами	1555	-	-
за розрахунками з оплати праці	1560	179810	441744
за розрахунками із соціального страхування	1565	-	-
за внутрішніми розрахунками	1570	-	-
інші поточні зобов'язання, з них:	1575	193883	143069
за цінними паперами	1576	-	-
Усього за розділом II	1595	1076330	1206366

III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	1680	-	-
IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1700	18679579	21291614
БАЛАНС	1810	412422982	1231587811

Керівник (посадова особа)

Дмитро ЛУКАЧЕНКО

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)

Людмила ГОРЕЛІКОВА

Додаток 1
до Подання звітності економічної (середньої) форми про стан
об'єкта з управління (звіт) «Подання балансової
звітності»

	Датум (рік, місяць, число)	КЄДП		
		2023	01	01
Установа	Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	14	СДРПОУ	02070884
Територія	Шевченківський	14	КАТОГП	U/A80000000001078609
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	14	КОПФГ	425
Орган державного управління	Міністерство освіти і науки України	14	КОДУ	11083
Вид економічної діяльності	Вища освіта	14	КВЕД	85.42
Одиниця виміру: грн				
Періодичність: річна				

БАЛАНС
на 01 січня 2023 року

Форма №1-ас

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Основні засоби:	1000	1190074376	1078694328
первісна вартість	1001	30712946217	30712381522
знос	1002	29522869841	29633687194
Інвестиційна нерухомість:	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	-	-
Нематеріальні активи:	1020	62202	62202
первісна вартість	1021	62202	62202
накопичена амортизація	1022	-	-
Незакреслені капітальні інвестиції	1030	2245290	2523646
Довгострокові біологічні активи:	1040	-	-
первісна вартість	1041	-	-
накопичена амортизація	1042	-	-
Запаси	1050	4131832	2191616
Виробництво	1060	-	-
Поточні біологічні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1196493700	1083471792
II. ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	197850	166917
Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:	1110	-	-
цінні папери, крім акцій	1111	-	-
акції та інші форми участі в капіталі	1112	-	-
Поточна дебіторська заборгованість:			
за розрахунками з бюджетом	1120	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	932354	894474
за наданими кредитами	1130	-	-
за виданими депозитами	1135	5700312	5273522

за розрахунками із соціального страхування	1140	518245	-
за внутрішніми розрахунками	1145	-	-
інші поточні дебіторська заборгованість	1150	3932073	6076080
Поточні фінансові інвестиції	1155	-	-
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:</i>			
<i>національній валюті, у тому числі в:</i>			
каси	1160	23280914	10728862
казначействі	1161	1853	1829
установах банків	1162	23288061	10727063
держі	1163	-	-
іншим установам	1164	-	-
іншим	1165	523363	1141202
<i>Кошти бюджетів та інших відомств на:</i>			
спільному капітальному рахунку	1170	-	-
рахунках в установах банків, у тому числі в:	1175	-	-
національній валюті	1176	-	-
иноземній валюті	1177	-	-
Інші фінансові активи	1180	-	-
Усього за розділом II	1195	35094111	24281057
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1200	-	-
БАЛАНС	1300	1231587811	1107752849

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ			
Власний капітал	1400	745622244	745099549
Капітал у дооцінках	1410	1255943586	1255943586
Фінансовий результат	1420	-794784902	-914517450
Капітал у підприємствах	1430	-	-
Резерви	1440	-	-
Цільове фінансування	1450	2308903	2324528
Усього за розділом I	1495	1209089831	1088810213
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
<i>Довгострокові зобов'язання:</i>			
за цінними паперами	1500	-	-
за кредитами	1510	197850	166917
інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	-	-
<i>Поточні зобов'язання:</i>			
за платежами до бюджету	1540	423703	380536
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1545	-	315054
за кредитами	1550	-	-
за одержаними авансами	1555	-	-
за розрахунками з оплати праці	1560	441744	94281
за розрахунками із соціального страхування	1565	-	-
за внутрішніми розрахунками	1570	-	-
інші поточні зобов'язання, з них:	1575	143069	119018
за цінними паперами	1576	-	-
Усього за розділом II	1595	1206366	1075806
III. ЗАБОРГОВАНІСТЬ	1600	-	-

IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1700	21291634	17866830
БАЛАНС	1800	1211587811	1107752849

Керівник (позадова особа)

Анонімний КОД/СГТ

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
зобов'язань бухгалтерської служби)

Анонімний ГЧП/ЕДІА/СГТ/СД

Додаток 1
до Планового кошторису (зведення) бюджетного
об'єкту в державному секторі (ПКО) «Повний фінансовий
звіт»

	Держ. сектор, сектор	КОДИ		
		2022	01	01
Установа	Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"	за СДРПОУ	02070884	
Територія	Печеніжинський	за КАТОДП	UA80000000001078669	
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОДПФ	425	
Сфера державного управління	Міністерство освіти і науки України	за КОДУ	11085	
Вид економічної діяльності	Висша освіта	за КВЕД	85.42	
Одиниця виміру: грн				
Періодичність: річна				

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ за 2021 рік

Форма №2-дс

І. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
ДОХОДИ			
Доходи від обмінних операцій		-	-
Бюджетні асигнування	2010	233278440	196969266
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020	207349319	181513937
Доходи від продажу активів	2030	50642	26895
Фінансові доходи	2040	690994	-
Інші доходи від обмінних операцій	2050	69783	581972
Усього доходи від обмінних операцій	2088	441439178	379092070
Доходи від необмінних операцій			
Податкові надходження	2100	-	-
Неподаткові надходження	2110	-	-
Трансферти	2120	-	-
Надходження до державних підрозділів фінансів	2130	-	-
Інші доходи від необмінних операцій	2170	1505161	994163
Усього доходи від необмінних операцій	2170	1505161	994163
Усього доходи	2200	442944339	380086233
ВИТРАТИ			
Витрати на обмінні операції		-	-
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	840525626	339957800
Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220	-	-
Витрати з продажу активів	2230	-	-
Фінансові витрати	2240	-	-
Інші витрати на обмінні операції	2250	262457	423547
Усього витрати на обмінні операції	2299	840788083	340381347

<i>Витрати за необхідними операціями</i>			
Трансфери	2300	-	-
Інші витрати за необхідними операціями	2310	39273744	37878282
Усього витрати за необхідними операціями	2340	39273744	37878282
Усього витрат	2380	88061827	378259629
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	-437117488	1826604

II. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ) ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ВИДАТКІВ ТА КРЕДИТУВАННЯ БЮДЖЕТУ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Загальнодержавні функції	2420	-	-
Оборона	2430	-	-
Територіальний розвиток, безпека та судова влада	2440	-	-
Економічна діяльність	2450	-	-
Охорона навколишнього природного середовища	2460	-	-
Життєво-комунітальне господарство	2470	-	-
Охорона здоров'я	2480	-	-
Духовний та фізичний розвиток	2490	-	-
Освіта	2500	88061827	378259629
Соціальний захист та соціальне забезпечення	2510	-	-
УСЬОГО:	2520	88061827	378259629

III. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ (КОШТОРИСУ)

Стаття	Код рядка	Загальний фонд			Спеціальний фонд		
		план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 4 мінус графа 3)	план на звітний рік із урахуванням змін	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 7 мінус графа 6)
1	2	3	4	5	6	7	8
ДОХОДИ							
Податковий надходження	2139	-	-	-	-	-	-
Неподатковий надходження	2149	-	-	-	-	-	-
Доходи від комерційної підприємницької діяльності	2160	-	-	-	-	-	-
Амортизаційний збір та платежі, доходи від господарської діяльності	2542	-	-	-	-	-	-
Інші неподаткові надходження	2545	-	-	-	-	-	-
Витрати на виконання бюджетних установ	2546	-	-	-	-	-	-
Доходи від операцій з капіталами	2559	-	-	-	-	-	-
Відшкодування кредиту, грошей	2568	-	-	-	-	-	-
Інші операції з управління грошима	2561	-	-	-	-	-	-
Цінові фонди	2576	-	-	-	-	-	-
Необов'язковий державний ціннісний фонд	2148	-	-	-	-	-	-
Необов'язковий Пенсійний фонд	2140	-	-	-	-	-	-

Надходження Фонду інвестицій "Інвестфонд державного соціального страхування України на випадок безробіття"	2582	-	-	-	-	-	-
Надходження Фонду соціального страхування України	2583	-	-	-	-	-	-
Інші надходження	2590	-	-	-	-	-	-
Усього доходи	2600	-	-	-	-	-	-
ВИТРАТИ							
Освітні гранти і стипендії на заробітну плату	2600	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2620	-	-	-	-	-	-
Обслуговування боргів за об'єктами	2630	-	-	-	-	-	-
Платежі трансферти, з них:	2640	-	-	-	-	-	-
зрештою державного управління іншим рівнем	2641	-	-	-	-	-	-
Соціальні забезпечення	2650	-	-	-	-	-	-
Інші платежі надані	2660	-	-	-	-	-	-
Перекладення коштів	2670	-	-	-	-	-	-
Придбання основних засобів	2680	-	-	-	-	-	-
Капітальні трансферти, з них:	2690	-	-	-	-	-	-
зрештою державного управління іншим рівнем	2691	-	-	-	-	-	-
Внутрішнє кредитування	2700	-	-	-	-	-	-
Зовнішнє кредитування	2710	-	-	-	-	-	-
Усього витрати	2720	-	-	-	-	-	-
Профіт/збиток за звітний період	2730	-	-	-	-	-	-

IV. ЕЛЕМЕНТИ ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Витрати на оплату праці	2820	763708603	237048909
Відрахування на соціальні заходи	2830	94318028	52990577
Матеріальні витрати	2840	45398483	33739489
Амортизація	2850	437100512	16138735
Інші витрати	2860	262457	423547
Усього	2890	840788083	340341347

Керівник (посадова особа)

Анатолій КОЛОДГоловний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)Людмила ГОРЕЛІНОВА

Додаток 2
до Поданням розрахунку фінансових
зобов'язань у державному секторі (ЗС) «Подання фінансових
результатів»

		Держ. сектор, сектор	КОДИ		
			2023	01	01
Установа	Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана	за ЄДРПОУ	02070884		
Територія	Шевченківський	за КАТОПТ	UA80000000001078689		
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОСІФГ	425		
Орган державного управління	Міністерство освіти і науки України	за КОДУ	11085		
Вид економічної діяльності	Висша освіта	за КВЕД	85.42		
Однієї тисячі: 170					
Періодичність: річна					

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ за 2022 рік

Форма №2-ак

І. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
ДОХОДИ			
<i>Доходи від обмінних операцій</i>		-	-
Бюджетні надходження	2010	235348905	233278440
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020	219662826	207349319
Доходи від продажу активів	2030	3294	50642
Фінансові доходи	2040	-	690994
Інші доходи від обмінних операцій	2050	455732	69783
Усього доходів від обмінних операцій	2060	455470757	441439178
<i>Доходи від необмінних операцій</i>			
Податкові надходження	2090	-	-
Неподаткові надходження	2100	-	-
Трансферти	2110	-	-
Надходження до державних цільових фондів	2120	-	-
Інші доходи від необмінних операцій	2130	1458630	1505161
Усього доходів від необмінних операцій	2170	1458630	1505161
Усього доходів	2200	456929387	442944339
ВИТРАТИ			
<i>Витрати за обмінними операціями</i>		-	-
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	525638746	840525626
Витрати на виробництво продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220	-	-
Витрати з продажу активів	2230	-	-
Фінансові витрати	2240	-	-
Інші витрати за обмінними операціями	2250	704410	262457
Усього витрат за обмінними операціями	2260	526343156	840788083

Витрати за необхідними операціями			
Трансфери	2300	-	-
Інші витрати за необхідними операціями	2310	50267288	39273744
Усього витрат за необхідними операціями	2340	50267288	39273744
Усього витрат	2380	576610444	880061827
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	-119681057	-437117488

II. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ (КОШТОРНІСУ) ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ВИДАТКІВ ТА КРЕДИТУВАННЯ БЮДЖЕТУ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Загальнодержавні функції	2420	-	-
Оборона	2430	-	-
Громадянський порядок, безпека та судова влада	2440	-	-
Економічна діяльність	2450	-	-
Охорона навколишнього природного середовища	2460	-	-
Життєво-комунальне господарство	2470	-	-
Охорона здоров'я	2480	-	-
Духовний та фізичний розвиток	2490	-	-
Освіта	2500	576610444	880061827
Соціальний захист та соціальне забезпечення	2510	-	-
УСЬОГО:	2520	576610444	880061827

III. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ (КОШТОРНІСУ)

Стаття	Код рядка	Загальний фонд			Спеціальний фонд		
		план на звітний рік із урахуванням зміни	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 4 мінус графа 3)	план на звітний рік із урахуванням зміни	фактична сума виконання за звітний період	різниця (графа 7 мінус графа 6)
1	2	3	4	5	6	7	8
ДОХОДИ							
Податкові надходження	2550	-	-	-	-	-	-
Податкові надходження	2560	-	-	-	-	-	-
Доходи від власності та підприємницької діяльності	2540	-	-	-	-	-	-
Адміністративні збори та платежі, доходи від господарської діяльності	2540	-	-	-	-	-	-
Інші надходження від підприємств	2540	-	-	-	-	-	-
Інші надходження бюджетних установ	2540	-	-	-	-	-	-
Доходи від операцій з валютою	2550	-	-	-	-	-	-
Офіційні трансферти, з мит: від органів державного управління	2560	-	-	-	-	-	-
Цілевий фонд	2570	-	-	-	-	-	-
Надходження державних підприємств	2580	-	-	-	-	-	-
Надходження Пенсійного фонду України	2590	-	-	-	-	-	-

Надходження Фонду пенсійного збору з платіжів за страхуванням на випадок безробіття	2181	-	-	-	-	-	-
Надходження Фонду соціального страхування України	2181	-	-	-	-	-	-
Інші надходження	2190	-	-	-	-	-	-
Усього доходів	2600	-	-	-	-	-	-
ВИТРАТИ							
Витрати на оплату праці і надбавки на роботу вночі	2410	-	-	-	-	-	-
Використання товарів і послуг	2420	-	-	-	-	-	-
Обслуговування боргових зобов'язань	2430	-	-	-	-	-	-
Платні трансферти, зокрема:	2440	-	-	-	-	-	-
оплата державного управління пенсій	2441	-	-	-	-	-	-
Соціальні забезпечення	2450	-	-	-	-	-	-
Інші платні видатки	2460	-	-	-	-	-	-
Використання надходжень	2470	-	-	-	-	-	-
Премії власного капіталу	2480	-	-	-	-	-	-
Квитання трансферти, зокрема:	2490	-	-	-	-	-	-
оплата державного управління пенсій	2491	-	-	-	-	-	-
Внутрішні кредитування	2500	-	-	-	-	-	-
Чисті фінансові результати	2510	-	-	-	-	-	-
Усього витрат	2700	-	-	-	-	-	-
Профіт/суб'єкт за звітний період	2700	-	-	-	-	-	-

IV. ЕЛЕМЕНТИ ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Витрати на оплату праці	2820	297579464	263708603
Відрахування на соціальні заходи	2830	65977476	94118028
Матеріальні витрати	2840	50591964	45398483
Амортизація	2850	111489842	437100312
Інші витрати	2860	704410	262457
Усього	2890	526343156	840748083

Керівник (посадова особа)

Анатолій КОРЧУК

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено відповідальність
обов'язків бухгалтерської служби)

Людмила ГОРЕЛІКОВА

Додаток 3
до Наказу Міністра економіки (стандарту бухгалтерського обліку в державному секторі) № 101 «Положення про бухгалтерський облік»

	Датум (рік, місяць, номер)		КОДИ		
			2022	01	01
Установа	Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"	за СДРЗОВ	02070884		
Територія	Шевченківський	за КАТОПТ	UA80000000001078669		
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОПФ	425		
Орган державного управління	Міністерство освіти і науки України	за КОДУ	11085		
Вид економічної діяльності	Інша освіта	за КОЕД	85.42		
Одиниця виміру: грн					
Періодичність: річна					

**Звіт
про рух грошових коштів
за 2022 рік**

Форма №3-дс

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від обмінних операцій:		-	-
бюджетні асигнування	3000	233278440	196969266
надходження від надання послуг (виконання робіт)	3005	209794515	180611930
надходження від продажу активів	3010	30642	26895
інші надходження від обмінних операцій	3015	293777	409103
Надходження від необмінних операцій:		-	-
податкові надходження	3020	-	-
неподаткові надходження	3025	-	-
трансферти, з них:	3030	-	-
кошти трансфертів, отримані від органів державного управління	3031	-	-
надходження до державних цільових фондів	3040	-	-
інші надходження від необмінних операцій	3045	2772781	1257263
Надходження грошових коштів за внутрішніми операціями	3050	-	4250
Інші надходження	3090	7830888	7162331
Усього надходжень від операційної діяльності	3095	454021043	386436788
Витрати за обмінними операціями:		-	-
витрати на виконання бюджетних програм	3100	233278440	196969266
витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	3110	213111627	165080708
		-	-
витрати з продажу активів	3115	-	-
інші витрати за обмінними операціями	3120	-	-
Витрати за необмінними операціями:		-	-
трансферти, з них:	3125	-	-

кошти трансфертів органам державного управління інших рівнів	3128	-	-
інші витрати за необхідними операціями	3130	2992607	1814803
Витрати пропущених коштів за внутрішніми операціями	3135	669	3580
Інші витрати	3180	7833214	7166005
Усього витрат від операційної діяльності	3196	457215888	371024784
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-3194845	15412004
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу:		-	-
фінансових інвестицій	3200	-	-
основних засобів	3205	-	-
інвестиційної нерухомості	3210	-	-
нематеріальних активів	3215	-	-
незавершених капітальних інвестицій	3220	-	-
довгострокових білітальних активів	3225	-	-
Надходження цільового фінансування	3230	3170252	1335068
Інші надходження	3235	-	-
Усього надходжень від інвестиційної діяльності	3240	3170252	1335068
Витрати на придбання:		-	-
фінансових інвестицій	3245	-	-
основних засобів	3250	3170252	1335068
інвестиційної нерухомості	3255	-	-
нематеріальних активів	3260	-	-
незавершених капітальних інвестицій	3265	-	-
довгострокових білітальних активів	3270	-	-
Інші витрати	3285	-	-
Усього витрат від інвестиційної діяльності	3290	3170252	1335068
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:		-	-
повернення кредитів	3300	-	-
отримання позик	3305	-	-
отримання відсотків (року)	3310	690994	-
Інші надходження	3340	-	-
Усього надходжень від фінансової діяльності	3345	690994	-
Витрати на:		-	-
надання кредитів	3350	-	-
погашення позик	3355	-	-
сплату відсотків	3360	-	-
Інші витрати	3380	-	-
Коригування	3385	-	-
Усього витрат від фінансової діяльності	3395	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	690994	-
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-2504320	15412674
Залишок коштів на початок року	3405	26888026	11250265
Залишок коштів отриманої	3410	348329	478489
Залишок коштів перерахованої	3415	872141	478489
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3420	-26617	205087
Залишок коштів на кінець року	3425	23813277	26888026
* Надходження в поточній формі		1939960	264408

Додаток 7
до Наказу Міністерства економіки України (з урахуванням
зміни в адміністративному секторі 13) - Подання фінансової
звітності

	Дані (рік, місяць, чотири)	КОДПІ		
		2021	01	01
Установи	Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьманця	14	СДРПОВ	02070884
Територія	Черкавська область	14	КАТОПТ	UA80000000001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	14	КОПФГ	425
Орган державного управління	Міністерство освіти і науки України	14	КОДУ	11085
Вид економічної діяльності	Вища освіта	14	КВЕД	85.42
Одиниця виміру: грн				
Періодичність: річна				

**Звіт
про рух грошових коштів
за 2022 рік**

Форма №3-дс

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналітичний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від обмінних операцій:		-	-
бюджетні заборгування	3020	235348905	233278440
надходження від надання послуг (виконавчі роботи)	3025	214817076	209794515
надходження від продажу активів	3010	5294	50642
інші надходження від обмінних операцій	3015	665674	293777
Надходження від необмінних операцій:		-	-
податкові надходження	3020	-	-
неподаткові надходження	3025	-	-
трансферти, з них:	3030	-	-
кошти трансфертів, отримані від органів державного управління	3031	-	-
надходження до державних цільових фондів	3040	-	-
інші надходження від необмінних операцій	3045	1537406	2772781
Надходження грошових коштів за внутрішніми операціями	3050	-	-
Інші надходження	3050	8723978	7830888
Усього надходжень від операційної діяльності	3055	461096333	454021043
Витрати за обмінними операціями:		-	-
витрати на виконання бюджетних програм	3100	235348905	233278440
витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконавчі роботи)	3110	227343790	213111627
		-	-
витрати з продажу активів	3115	-	-
інші витрати за обмінними операціями	3120	-	-
Витрати за необмінними операціями:		-	-
трансферти, з них:	3125	-	-
кошти трансфертів органам державного управління інших рівнів	3126	-	-

інші витрати за необхідними операціями	3130	955599	2992607
Витрати грошових коштів за внутрішніми операціями	3135	44	669
Інші витрати	3180	8608231	7813214
Усього витрат від операційної діяльності	3190	472256525	-457215888
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-11160192	-3194845
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу:		-	-
фінансових інвестицій	3200	-	-
основних засобів	3205	-	-
інвестиційної нерухомості	3210	-	-
нематеріальних активів	3215	-	-
незвернених капітальних інвестицій	3220	-	-
довгострокових біологічних активів	3225	-	-
Надходження цільового фінансування	3230	325063	3170252
Інші надходження	3235	-	-
Усього надходжень від інвестиційної діяльності	3240	325063	3170252
Витрати на придбання:		-	-
фінансових інвестицій	3245	-	-
основних засобів	3250	325063	3170252
інвестиційної нерухомості	3255	-	-
нематеріальних активів	3260	-	-
незвернених капітальних інвестицій	3265	-	-
довгострокових біологічних активів	3270	-	-
Інші витрати	3285	-	-
Усього витрат від інвестиційної діяльності	3290	325063	3170252
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:		-	-
повернення кредитів	3300	-	-
отримання позик	3305	-	-
отримання відсотків (рохті)	3310	-	690994
Інші надходження	3340	-	-
Усього надходжень від фінансової діяльності	3345	-	690994
Витрати на:		-	-
надання кредитів	3350	-	-
погашення позик	3355	-	-
сплату відсотків	3360	-	-
Інші витрати	3380	-	-
Коригування	3385	-	-
Усього витрат від фінансової діяльності	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	690994
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-11160236	-2504520
Залишок коштів на початок року	3405	23813277	26868026
Залишок коштів отриманий	3410	219998	348529
Залишок коштів порекомендований	3415	1084210	872141
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів	3420	81235	-26617
Залишок коштів на кінець року	3425	11870064	25813277
* Надійшло в календарного формі		65258	1939960

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства Внутрішніх Справ
28 лютого 2017 року № 175

КОДИ		
2022	01	01
02070834		
UA80000000001078669		
425		
11045		
85-42		

Дата (рік, місяць, день)

за ЄДРПОУ
за КАТОРТГ
за КОІПФ
за КОДУ
за КВЕД

Державної етичної парламентської служби "Київської національної експертної університетської імплі"

Київська Гетьманська

Міжнародний

Державна організація (установа, заклад)

Міністерство освіти і науки України

Виник освіти

Установа

Територія

Організаційно-правова форма господарювання

Орган державного управління

Вид економічної діяльності

Одиниця виміру: грн

Періодичність: раз

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ за 2021 рік

Форми №5-гс

VI. Зобов'язання

Групи зобов'язань	Код рядка	Усього на початок року	Усього на кінець року	У тому числі за строками	
				до 12 місяців	більше 12 місяців
Довгострокові	600	248678	197850	-	197850
Поточні	610	787652	1008516	1008516	-
Доходи майбутніх періодів	620	18679579	21291614	21291614	-

VII. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Усього на кінець року	У тому числі за строками погашення	
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців від 18 до 36 місяців
Довгострокова дебіторська заборгованість	650	197850	-	3276
з неї:				
за кредитами, наданими з бюджету	651	197850	X	X
Поточна дебіторська заборгованість	660	11082984	11082984	-
з неї:				
за кредитами, наданими з бюджету	661	-	X	X

Служиво у звітному році безвідплатної дебіторської заборгованості
Прострочена дебіторська заборгованість
з неї:

	(662)	12511
	(663)	2208074
		699316
		7727
		-
		-
		-

матеріали передано до суду, ведеться позовна робота
винесено рішення суду, виконавче провадження
проти дебітора порушено справу про банкрутство;
заборгованість зашита та визнана
заборгованість заявлена та не визнана

VIII. Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів

Найменування показника	Код розліку	На початок звітного року	На кінець звітного року
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у національній валюті, у тому числі в:</i>			25289914
касі	670	26262812	1853
казначействі на резервних банківських рахунках	671	2522	23288061
казначействі на інших рахунках	672	26257984	-
установчих банків на поточних та інших рахунках	673	2326	-
установчих банків у міжбанківському розпорядженні	674	-	-
додатково	675	-	-
додатково	676	-	-
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у іноземній валюті, у тому числі:</i>			523363
на поточних рахунках	680	605194	523363
інші кошти в іноземній валюті	681	605194	-
	682	-	-

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
29 червня 2017 року № 579

КОДІН		
2023	01	01
02070884		
UA0000000001078669		
K25		
11085		
85.42		

Дата (як: місяць, рік)

за СДНІОУ
за КАТОРТІ
за КОПІФ
за КОДУ
за КВЕД

Київській національній економічній університет (мені Вадима Гетьмана)
Школярський
Державна організація (громадянська, державна)
Міністерство освіти і науки України
Висока освіта

Установа
Територія
Організаційно-правова форма господарювання
Орган державного управління
Вид економічної діяльності

Одиниця виміру: грн
Періодичність: роки

Формат MS-Excel

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ за 2022 рік

VI. Зобов'язання

Група зобов'язань	Код радян	Усього на початок року	Усього на кінець року	У тому числі за строками погашення	
				до 12 місяців	більше 12 місяців
Довгострокові	600	197850	166917	-	166917
Поточні	610	1008516	93339	93339	-
Доходи майбутніх періодів	620	21291614	17866330	17866330	-

VII. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код радян	Усього на кінець року	У тому числі за строками погашення	
			до 12 місяців	від 12 до 36 місяців
Довгострокова дебіторська заборгованість	650	166917	-	6062
з неї:				4916
за кредитами, наданими з бюджету	651	166917	X	X
Поточна дебіторська заборгованість	660	12244076	12244076	-
з неї:				
за кредитами, наданими з бюджету	661	-	X	X

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості
Прострочена дебіторська заборгованість

(662) 109296
(663) 1823518

з неї:

матеріали передано до суду, ведеться позовна робота
винесено рішення суду, виконавче провадження
проти дебітора порушено справу про банкрутство:
заборгованість зокрема та виплата

-
-
-
-

VIII. Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів

Найменування козлівка	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного року
1	2	3	4
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у національній валюті, у тому числі:	670	2328914	1072862
касі	671	1853	1809
визначені на рестраційних рахунках	672	2328806	10611306
визначені на інших рахунках	673	-	115747
установчих банків на поточних та інших рахунках	674	-	-
установчих банків у тимчасовому розпорядженні	675	-	-
інших	676	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у іноземній валюті, у тому числі:	680	523363	1141202
на поточних рахунках	681	523363	1141202
інші кошти в іноземній валюті	682	-	-

Чумак А.В.

студентка 6-го курсу факультету обліку
та податкового менеджменту
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана

Ларікова Т.В.

науковий керівник, к.е.н., доцент кафедри
податкового менеджменту та фінансового
моніторингу Київського національного
економічного університету імені Вадима Гетьмана

МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Фінансові активи бюджетних установ включають такі складові: грошові кошти та їх еквіваленти; дебіторську заборгованість, не призначену для перепродажу; фінансові інвестиції, що утримуються до погашення; фінансові активи, призначені для перепродажу; інші фінансові активи.

Методичні положення аналізу фінансових активів в бюджетних установах доцільно здійснювати за двома напрямками: аналіз руху грошових коштів та аналіз дебіторської заборгованості.

Аналіз руху грошових коштів здійснюється в межах фінансового аналізу діяльності бюджетних установ. Аналіз грошових потоків доцільно проводити впродовж року, щоб оперативно володіти інформацією про можливість покриття зобов'язань бюджетної установи. Ключовими показниками є показники ліквідності: загальної, швидкої та абсолютної. Також важливо відслідковувати можливість покриття здійснення розрахункових операцій та дебіторської заборгованості за рахунок фінансування бюджетних програм та розраховувати показник оборотності грошових коштів.

Методика розрахунку показників в частині аналізу грошових коштів бюджетних установ узагальнено в табл.1.

Таблиця 1. – Методика розрахунку показників в частині аналізу грошових коштів бюджетних установ

№ з/п	Показники	Формула розрахунку	Економічний зміст
1	1.Показник загальної ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	показує, яка частина поточних (короткострокових) зобов'язань може бути погашена за рахунок оборотних активів
2	2.Показник швидкої ліквідності	Поточна дебіторська заборгованість та грошові кошти / Поточні зобов'язання	показує, яка частина поточних (короткострокових) зобов'язань може бути погашена за рахунок суми дебіторської заборгованості та грошових коштів

3	3.Показник абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	показує, яка частина поточних (короткострокових) зобов'язань може бути погашена за рахунок грошових коштів
4	4.Показник оборотності грошових коштів	Фінансування для виконання бюджетною установою визначених функцій відповідно до бюджетних призначень / Середні залишки грошових коштів та дебіторської заборгованості	показує, яка частина залишків грошових коштів та дебіторської заборгованості може бути погашена за рахунок фінансування бюджетних програм

Джерело: сформовано автором за інформацією [1]

Дебіторська заборгованість займає суттєву частину в загальному обсязі фінансових активів бюджетної установи. Систему управління дебіторською заборгованістю необхідно здійснювати шляхом проведення аналізу таких показників як: оборотності дебіторської заборгованості, тривалість періоду дебіторської заборгованості.

Методика розрахунку показників в частині аналізу дебіторської заборгованості бюджетних установ узагальнено в табл.2.

Таблиця 2. – Методика розрахунку показників в частині аналізу дебіторської заборгованості бюджетних установ

№ з/п	Показники	Формула розрахунку	Економічний зміст
1.	Показник оборотності дебіторської заборгованості	$\text{Кодз} = \text{ЧД} / \text{ДЗ}$ (чистий дохід від реалізації продукції / дебіторська заборгованість)	Показує скільки разів впродовж періоду, що аналізується, обсяги надходжень від реалізації можуть вмістити в собі середній залишок дебіторів
2.	Тривалість періоду дебіторської заборгованості	$\text{Тпдз} = \text{Т} / \text{Кодз}$ (тривалість періоду / Кодз)	Розраховується скільки в середньому днів установі необхідно для отримання оплати за виконані роботи, надані послуги. Чим триваліший період погашення, тим вищий ризик неповернення дебіторської заборгованості
3.	Показник частки дебіторської заборгованості в загальному обсязі фінансових активів	$\text{ПВДз} = \text{ДЗ} / \text{ОА} * 100\%$ (дебіторська заборгованість / фінансові активи)	Показує частку дебіторської заборгованості в загальному обсязі фінансових активів. Чим вищий показник, тим менша мобільна структура майна установи

Джерело: сформовано автором за інформацією [2]

Таким чином, запропоновані методичні положення аналізу фінансових активів в бюджетних установах дозволять проводити оцінку достатності грошових потоків для покриття поточних зобов'язань бюджетної установи; відслідковувати які частину доходу від наданих послуг містять в собі середній залишок дебіторів; розраховувати кількість в середньому днів установі необхідно для отримання оплати за виконані роботи, надані послуги.

Список використаних джерел

1. Болюх М., Заросило А. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2008. 344 с.
2. Кемарська Л. Особливості аналізу фінансової звітності суб'єктів державного сектору. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 768–774